

de moonweg 40

padde

leo

GROEN

Voorjaar 2006 - nummer 46

Natuur

Milieu

Educatie

IVN Afd. Eelde/Paterswolde en Vries

2

Bestuur IVN Vries

(voor de afdeling Eelde/Paterswolde zie binnenkant omslag achterzijde)

Voorzitter:

dhr. K. Andriesse

"Bosch en Vaart"
Groningerstraat 30 Vries
tel. 0653676586

Secretaris:

mw. J. Roesink

het adres is veranderd,
zie secretariaat IVN Eelde/Paterswolde

Penningmeester :

dhr. J. Vrieling

Soltstede 29 Vries
tel. (0592) 542811
RABObank rek. 366569309
Contributie: € 16.- per jaar

Bestuursleden:

mw. W. Folkers

Bannerschulte 31 Vries
tel. (0592) 542732
Nieuwe Rijksweg 35 Vries
tel. (0592) 541322

dhr. J. Fekkes

Contactpersonen:

Werkgroep Vogeltelling:

dhr. C. Bouwer

Korenbloemstraat 9 Vries
tel. (0592) 541713

Vlinderwerkgroep:

mw. A. Palthe

Mr. Croneweg 5 Oudemolen
tel. (0592) 231442

mw. J. Roesink

Zeijerstroeten 23 Ubbena
tel. (0592) 291205
e-mail: i.v.n.vries@12move.nl

Werkgroep Landschapsbeheer:

dhr. M. Koomen

Volmachten 23 Vries
tel. (0592) 544100
e-mail: cmkoomen@wanadoo.nl

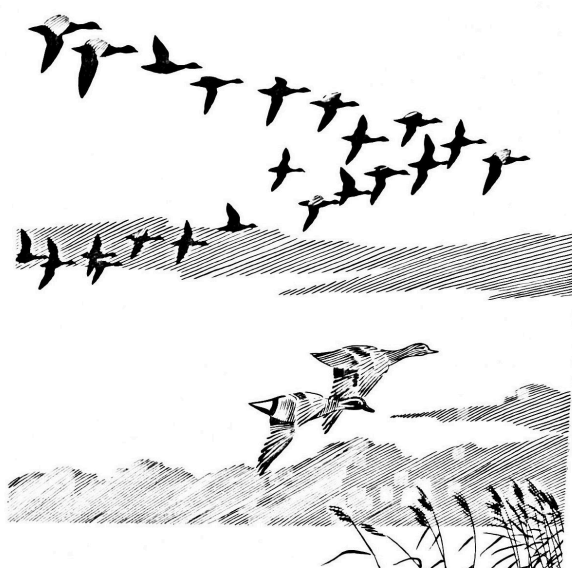
Paddenstoelenwerkgroep:

mw. W. Folkers

Bannerschulte 31 Vries
tel. (0592) 542732
e-mail: w.folkers@wanadoo.nl

Samensteller "GROEN"

Dhr. M. Koomen

**Het adres voor advies
over en service bij**

- Fotocamera's
- Digitale camera's
- Fotoreportages
- Ontwikkelen en afdrukken
- Albums en lijsten
- Pasfoto's
en digitale afdrukken

FOTO CONTRAST

Hootdweg 177a
9765 CC Paterswolde
tel. 050 - 309 09 61

meulman

Tuinhout

Grenen planken

Palen 7x7

Vlinderpalen
geprofileerd

Hardhout div. diktes

Doe-het-zelf- en houtmarkt

Duinstraat 1, 9765 BC
PATERSWOLDE
Tel. 050 309 14 57

Natuurlijk vlees

van de

Biologische Boerderijwinkel

- * Rund - Kip - Varkensvlees
- * Groente / Fruitpakket
- * Drentse Aa Zuivel

Biologisch Vleesveebedrijf

't Hoogeveld

Westerhorn 43, Eelde
tel. 050 - 309 6468

Openingstijden Boerderijwinkel

wo 19.00 - 22.00 u
vr en za 09.00 - 13.00 u

INHOUD

	pagina
- Voorwoord	2
- Jaarverslag 2005 IVN Vries samenvatting	3
- Jaarverslag 2005 IVN Eelde/Paterswolde	5
- Webside WWW.IVNEELDE.NL	6
- Overzicht excursies en lezingen	7
- Snerwandeling Zeijerstrubben	8
Landelijke Natuurwerkdag	
- Bongveen	10
- Holtveen Vries	11
Werkgroepen	
- Paddenstoelenwerkgroep	9
- Werkgroep Vogeltelling	12
- Vogelwerkgroep Eelde/Paterswolde	13
- Vlinderwerkgroep	15
- De Huiszwaluw in 2005	16
- Goed jaar voor de Kerkuil	17
- Werkgroep Landschapsbeheer	20
- Werkgroep BROM	22
- Jeugdnatuurclub	18
- Het Jaarrondproject	21
- Twee keer subsidietoekenning!	21
Programma's	
- Samenvatting programma overzicht 2006	24
- Programma IVN Eelde/Paterswolde en Vries	27
- Activiteiten IVN Zuidlaren	32
- Planning: IVN vogelreis naar het Elbe-dal	43
- Vinkenslag	34
- De grote Zilverreiger	36
- Welke gans vliegt daar?	38
- Steenuilen en hun omgeving	40
- Het verhaal van de Winterkoning	42
- Op zoek naar de Leijenloop	45

VOORWOORD

Voorjaar in aantocht

Hoewel het buiten nog koud is voelen wij aan onze botten dat het voorjaar er weer aankomt. Niet alleen in de natuur zie je dat de bedjes weer worden opgemaakt maar ook actieve IVN-leden ontwikkelen allerlei activiteiten in en rond de natuur.

De activiteitencommissie bedacht bij de kachel allerlei excursies en lezingen voor de komende maanden. In dit GROEN bulletin is een overzicht opgenomen. Vlinders, vogels, paddestoelen, natuurbeheer en nog veel meer.

De besturen hebben zich naast allerlei lopende zaken ook bezig gehouden met de verdergaande samenwerking van de IVN afdelingen Vries en Eelde/Paterswolde.

In het vorige GROEN bulletin zijn we hier uitgebreid op ingegaan. De eerste polsing van de leden in november leverde verschillende reacties op. Heel goed want samen kunnen we meer. Maar ook reacties als: moet dat nou, al die vreemden bij ons eigen clubje.

Op de komende ledenvergaderingen zal het plan tot samenwerking aan de leden worden voorgelegd.

De besturen koersen aan op een volledige integratie van beide afdelingen, maar natuurlijk hebben de leden het laatste woord.

Na het eerste gesnuffel aan elkaar hebben wij het gevoel dat de samenwerking van de besturen steeds meer vruchten gaat afwerpen.

Het eerste exemplaar van ons clubblad GROEN werd door de leden zeer gewaardeerd. Met kritiekpunten die er natuurlijk ook waren, is in het nieuwe blad rekening gehouden.

Om het ook in de toekomst nog mogelijk te maken te genieten van de natuur werd een aantal keren aan de politieke bel getrokken: faunapassages onder de Legroweg, het gemeentelijk Bomenbeleidsplan, Structuurplan Tynaarlo, Waterkansenplan, Kapvergunningenbeleid en veel andere zaken. Je kunt niet precies meten wat deze acties van IVN op het beleid hebben, maar zeker is dat wij wel als serieuze gesprekspartner van de politiek gezien worden.

Wij roepen u op om naar de Jaarvergaderingen van de betreffende afdeling te komen en te discussiëren over de toekomst van onze IVN afdelingen.

Veel leesplezier en noteer de verschillende lezingen en excursies in uw eigen agenda.

Kees Andriesse
Vera Troost

JAARVERSLAG IVN-afdeling Vries 2005 , korte samenvatting

Een jaar van vergaande samenwerking met buurafdelingen, met name met IVN-Eelde/Paterswolde. Zowel op bestuurlijk niveau als bij de werkgroepen wordt meer en meer samengewerkt, waarbij de volgende voordelen nagestreefd worden:

- Samenbundeling van activiteiten
 - Efficiënter gebruik maken van de expertise van leden
 - De bestuurlijke kwetsbaarheid van de afdelingen verkleinen
 - De slagkracht van het bestuur vergroten
 - Met een mond spreken met de gemeente Tynaarlo en de Provincie Drenthe
- De landelijke campagne "Natuur Netwerk" is het derde jaar ingegaan. Voor IVN-Vries betekent dat het voortzetten van het jaarrondproject in en rond het Holtveen en het nestkastje-project voor de scholen en voor de leden.

Bestuurssamenstelling 2005

Op de jaarvergadering van 2005 is als bestuur ge(her)kozen:

Kees Andriesse..... voorzitter
Janny Roesink..... secretaris
Jan Vrielink..... penningmeester
Jan Fekkes..... bestuurslid
Meindert van Nieff..... bestuurslid
Wil Folkers..... bestuurslid

Kascommissieleden:

Kees Bower treedt af, Wietske Jonker blijft nog een jaar, en Cor Mulder komt er bij als nieuw kascommissielid.

Meindert van Nieff is halverwege 2005 afgetreden als bestuurslid.

Ledenbestand

Het aantal leden op 31 december 2005 is 67, een toename van 6 leden. Het aantal donateurs is 6.

Excursies en lezingen: worden elders in dit blad vermeld.

Overige activiteiten:

Jaarrondproject

Dit jaar is het jaarrondproject voortgezet in en rond het Holtveen bij Vries.

Samenwerking met de gemeente Tynaarlo

- over waardevolle en monumentale bomen.
- over het project "Tynaarlo Schoon"
- ondertekening uitvoeringsprogramma Ecologische Verbindingszone Zeijen-Zeegse-Eelde

-IVN-Vries staat vermeld bij de vrijwilligerswebsite

-overleg van de groene organisaties binnen de gemeente Tynaarlo

-bomenbeleidsplan

-aanbevelingen van IVN-Vries en IVN-Eelde/Paterswolde voor de Groene Paragraaf van de politieke partijen

-aanbevelingen voor wildtunnels onder de Legroweg in Eelde bij het vliegveld

-reactie op rapporten IVN over vliegveld Eelde, inspreken op hoorzitting

-Structuurplan, het IVN heeft reacties hierop gegeven

Samenwerking met het Consulentenschap NME
Zoals overleg naar de scholen toe, Tynaarlo Schoon, ondersteuning van de vrijwilligersconsulent.

Districtsbestuur, de 2 districtsledenvergaderingen en de districtsdag
Er is een nieuwe definitie voor het werkgebied van een IVN-afdeling opgesteld op 20-10-05.

Samenwerking met IVN-Eelde
De IVN bestuursvergadering wordt sinds 30 augustus samen met IVN-Eelde/Paterswolde gehouden. Er wordt meer en meer samengewerkt en er is een samenwerkingsplan opgesteld. Het adres van het secretariaat is in september overgegaan naar Eelde (secretariaat).

Samenwerking met IVN-Zuidlaren
Voor afdelingsoverstijgende zaken wordt steeds vaker overleg gepleegd met IVN-Zuidlaren en IVN-Eelde/Paterswolde. De voorzitters van de drie IVN-afdelingen hebben regelmatig contact. Deelname aan elkaanders activiteiten is onder dezelfde voorwaarden.

Nestkastjes
Een drie jaar durend project voor de schoolkinderen van groep 6, inmiddels groep 8 en de actieve leden. De ontvangen meldingen van bewoning zijn bedroevend slecht, zowel van de IVN-leden, die allemaal een kastje hebben ontvangen en beloofd hebben de soort nestbewoners door te geven, als van de scholen. Er zijn vogelkaarten uitgedeeld op de scholen en er zijn ideeën over een voederplank aangereikt. Voor de leden is een vogelkennis-lezing georganiseerd.

Zwerfvuil
Een meerjarenproject in het kader van "Duurzaamheid", Tynaarlo Schoon.

Radio Loep
Er is een tiental keren uitzendingen op Radio Loep geweest, waaraan IVN-ers van de 3 afdelingen hebben meegewerkt.

Natuur Netwerk, de landelijke campagne is gestart in 2003 en zal eindigen in 2006

Subsidieverstrekking
Het IVN-Vries heeft uit het projectenfonds van de RABO-bank Vries een geldbedrag ontvangen voor de aanschaf van materiaal t.b.v. de werkgroep Landschapsbeheer.

Boomfeestdag
In Vries gaan leerlingen van basisschool de Holtenhoek naar De Kiep (Bnnkstichting Vries).

Werkgroepen
Paddestoelenwerkgroep, Vlinderwerkgroep, Werkgroep Vogeltelling, Werkgroep Landschapsbeheer, voor verslag zie elders in dit blad

Vries, maart 2006

Janny Roesink, secretaris IVN-afdeling Vries

Het volledig verslag wordt vastgesteld in de jaarvergadering van het IVN-Vries d.d. 21-03-06.

Jaarverslag 2005 IVN Eelde/Paterswolde

Ook dit jaar heeft de vereniging zich weer ingezet om de belangstelling voor natuur en milieu levend te houden. Op het overzicht van lezingen en excursies vindt u een gevarieerd aanbod van activiteiten die over het algemeen goed bezocht werden. Misschien een gevolg van het gegeven dat deze activiteiten sinds een jaar gezamenlijk met de afdeling Vries georganiseerd zijn. Een uitgebreider verslag vindt U elders in dit blad. Het bestuur bestond dit jaar uit de volgende leden. Vera Troost voorzitter, Agaath AB secretaris, Willem Zandt penningmeester en Cor Kerstens bestuurslid. Vanwege zeer drukke werkzaamheden heeft Vera haar voorzitterschap op een laag pitje moeten zetten. Dit gegeven, het geringe aantal bestuursleden en de vele gezamenlijke activiteiten heeft het bestuur doen besluiten alle bestuursvergaderingen gezamenlijk met het bestuur van IVN-Vries te houden. In de loop van het jaar is overleg geweest of we de samenwerking kunnen uitbreiden tot een werkelijke fusie. Overleg, eerst tussen de beide besturen onderling en later ook naar de leden toe. De voorlopige conclusie is dat als dat al lukt het een heel geleidelijk proces zal zijn.

Met de IVN afdeling Zuidlaren zijn afspraken gemaakt over het deelnemen aan elkaars activiteiten, terwijl in zaken die met de gemeente Tynaarlo aan orde komen de 3 afdelingen gezamenlijk optreden.

De vereniging telde eind 2005 124 leden, 15 jeugdleden en 74 donateurs.

We mochten 5 nieuwe leden begroeten: mevr. W van Luijk uit Donderen, mevr. O. de Groot uit Eelderwolde, mevr. J. Poel en de heer M. Hols uit Eelde en mevr. R. Douma uit Paterswolde. Welkom!

De communicatie binnen de vereniging proberen we te verbeteren met berichten via e-mail.

We hebben echter van een groot aantal leden nog geen e-mail adres.

Hierbij het verzoek dit adres door te geven aan Vera Troost (ivn.eelde@planet.nl). De pogingen om een goede website van de grond te krijgen zijn nog niet erg succesvol. Er komen nog te weinig meldingen, aankondigingen en berichten binnen terwijl nog niet veel leden de site bezoeken. Het blijft voornamelijk bij vogelmeldingen en enkele aanmeldingen voor deelname aan cursussen.

Vera Troost heeft het afgelopen jaar onze afdeling naar buiten toe vertegenwoordigd in het districtsbestuur en ze was ook lid van het landelijk bestuur van de vereniging. Beide functies heeft ze tot haar spijt wegens haar andere verplichtingen ook moeten afzeggen.

WWW.IVNEELDE.NL

Op de website www.ivneelde.nl vindt u het actuele programmaoverzicht. Extra ingelaste activiteiten worden daar bekend gemaakt. Verder komt hier het nieuws over cursussen te staan met de mogelijkheid om zich direct aan te melden. Het Forum is een nieuw onderdeel van de website. Hierop kunt u uw vragen en opmerkingen kwijt. Ook als u deelnemers zoekt voor een activiteit of als u een probleem heeft of als u iets leuks hebt meegemaakt. U kunt het allemaal kwijt op het Forum. Wellicht krijgt u hier van andere lezers een goede tip. Het grootste deel van de site is gewijd aan de vogels. U vindt hier lijsten met eerste waarnemingen en veel interessante weetjes en links naar andere sites. U kunt ook zelf een waarneming toevoegen. Meld dus geplande activiteiten, cursussen, vermeldenswaardige gebeurtenissen en berichten, interessante waarnemingen van vogels of planten zodat anderen er ook van kunnen genieten. Ook foto's kunnen geplaatst worden. Kortom bezoek onze website www.ivneelde.nl en kijk of u zelf een interessante aanvulling heeft. Dit kan gemeld worden via de optie <email> op de website. Ook kunt u natuurlijk rechtstreeks inzenden op het emailadres van onze afdeling: ivn.eelde@planet.nl.

Het bestuur IVN Eelde/Paterswolde.

Overzicht van excursies en lezingen in 2005

Datum	spreker/ inleider	onderwerp	deelname
1 mrt	Mania Kwak	lezing over wespen en hommels	15
16 mrt	2 basisscholen Vries	boomfeestdag	
22 mrt	Geert de Vries	lezing vogels in hun woonomgeving	40
16 apr	Kees Andriessse	plantenruilbeurs "Bosch en Vaart"	38
23 apr	Anne v.d. Zijpp	vroegevoegelexcursie	15
28 mei	Roel Douwes	plantenexc. Landje van Gunster	6
8 jun	Frans Germers		
	SBB	exc. Bargerveen	12
22 jun	Roelof Blaauw	exc. De Holten/ Holtveen	12
14 jul	Jacob de Bruin	roei-tocht Friesche Meren	26
21 aug	Martin Snip	exc. Norger Petten en Esmeer	15
10 sep	Janny Roesink	fietstocht buitengebied Vries-Assen	15
24 sep	W. Jonker		
	H. v. Bergen	fietstocht EVZ rond het vliegveld	20
11 okt	Rob Bijlsma	lezing roofvogels	100
5 nov	IVN E/P	natuurwerkdag Bongveen	8
5 nov	IVN Vries	natuurwerkdag Holtveen	40
15 nov	dhr. Pilon	lezing "Het dak van de wereld"	30
10 dec	Anne v.d. Zijpp	ganzenexc. Lauwersmeer	9
28 dec	v.d.Noord, Eilander	snertwandeling Eelder Es/ Vosbergen	10
28 dec	Vrieling, v.d.Berg	snertwandeling Zeijerstrubben	54
voorjaar			
2005	Tineke v.d.Berg	cursus Natuur en Landschap	20

Snertwandeling Zeijerstrubben

Meer dan 50 mensen kwamen op 28 december jl. op de jaarlijkse snertwandeling af. En wat een prachtige tocht o.l.v. de natuurgidsen Jan Vrieling en Tineke van de Berg.

Er lag een laagje sneeuw en het zonnetje scheen heerlijk op onze bolletjes.

Wat een prachtig gebied: de Zeijerstrubben. Waar staat het woord strubben eigenlijk voor? Een slingerpad voert je dwars door de "geriefhoutbosjes" en langs de hoge esgronden.

Weinig vogels gezien, maar op de terugweg vlakbij het dorp Zeijen grote zwermen onbekende "vinken" in een ongemaaid zonnebloemenveld.

Anneke Palthe wees ons onderweg nog een aantal paddestoelen aan, waaronder de eetbare oesterzwam. Maar niemand leek het een goed idee om zo vlak voor het eind van het jaar een exemplaar op te peuzelen.

De snert bij café Hingstman was prima, de sleif kon er recht op in staan en zo hoort het.

Zes wandelaars meldten zich spontaan aan als IVN-lid.

In Eelde of in Vries, maar vast staat dat er volgend jaar weer een snertwandeling komt.

Kees Andriessse.

En de dag er op was het weer mooi winterweer: Wim en ik gingen de route nog een keer lopen, vanaf de andere kant. We hebben een paar keer reeën gezien en toen hoorden we in de strubben het geluid van goudvinken.....en jawel....4 stuks, de vrouwtjes met hun grijzige borst en de mannetjes met hun schitterende oranje-rode borst, prachtig.

Janny Roesink

De PADDENSTOELENWERKGROEP

In het afgelopen jaar zijn de zomermaanden vrij nat geweest en als gevolg daarvan was augustus een goede maand voor paddenstoelen. Daarna werd het droger en verdwenen er toch wel een heleboel soorten. In augustus zijn we met de werkgroepleden naar het Mensingebos, Dennenoord en de Zeijerwiek geweest. In het Mensingebos vonden we o.a. de zwartwordende wasplaat en de roze pronkridder. Op 8 oktober was er een excursie in Appelbergen o.l.v. dhr. C. Boele en we vonden daar, hoewel het al vrij droog was, toch nog 75 soorten. De 2^e excursie op 30 oktober was naar het Boekweitveentje: door een misverstand zonder excursieleider vonden we daar toch 45 soorten. Daarna was het met de paddenstoelen eigenlijk afgelopen.

Zelf ben ik een aantal keren met de Paddenstoelenwerkgroep Drenthe mee geweest en dan zie je een heleboel soorten en leer je ze van de deskundigen sneller kennen. Voor iedereen die paddenstoelen wil leren (her)kennen is dit een aanbeveling.

Contactpersoon Wil Folkers

zwartwordende wasplaat

Landelijke Natuurwerkdag 5 november 2005

BONGVEEN

Het Bongveen ten zuiden van het vliegveld heeft duidelijk voordeel van de samenwerking tussen IVN Eelde-Paterswolde, Dorpsbelangen Yde-De Punt en Landschapsbeheer Drenthe.

Evenals vorig jaar zaagde en kapte een enthousiaste groep harde werkers opgeschoten bomen, maakte een aantal veenputten vrij en zorgde ervoor dat grillige veenstroompjes weer konden stromen. De beroemde snert van Landschapsbeheer na afloop smaakte uitstekend. De deelnemers werden ook verblijd met een mooie rvs beker vanwege het 5 jarig bestaan van de natuurwerkdag.

Het is zeer de moeite waard het gebied eens te bezoeken.
Tot de volgende natuurwerkdag!

Tineke van den Berg

HOLTVEEN VRIES

De natuurwerkdag, gehouden op 5 november j.l. is zowel landelijk als voor onze locatie een groot succes geworden. Het Holtveen, even buiten Vries, was ook dit jaar weer de plaats waar één en ander plaatsvond.

Aanvankelijk was gerekend op 25 deelnemers maar het werden er 40, waaronder een groep van Scouting Vries.

In overleg met Staatsbosbeheer hadden we ons enkele taken gesteld. Er is met veel enthousiasme gewerkt, mede doordat we bijzonder goed weer troffen. Op en rond het water is veel opgeruimd, er is een tweede bankje geplaatst, grafheuvels zijn van hun begroeiing ontdaan en de wegen rondom het veentje zijn verbeterd.

De werkzaamheden in het veentje zijn na de Natuurwerkdag op individuele basis voortgezet door Dick van Sloten, al dan niet geassisteerd door enkele vrijwilligers.

Er blijft echter nog voldoende werk over om er dit jaar op 4 november weer een natuurwerkdag te organiseren. Alvast noteren!

Maarten Koomen Werkgroep Landschapsbeheer

Foto's: Ynze de Boer

Verslag WERKGROEP VOGELTELLING VRIES 2005.

Onze activiteiten strekten zich weer uit over de maand januari (watervogeltelling en WAD wintertelling) en over het broedseizoen (maart tot begin juli).

De watervogeltelling is altijd omstreeks midden januari en wordt dan in het gehele land gehouden door middel van steekproeven in dezelfde gebieden. Wij hebben er traditiegetrouw 5 stuks : het Holveen (zonder t !) en Langwandveen , allebei tussen Donderen en Bunne gelegen; het Bongveen, het Kustersveen en het Esveen. De eerste twee waren praktisch geheel met ijs bedekt en daardoor waren we er gauw klaar met tellen. Het Bongveen leverde wel wat op : Watersnip, Smient, Winteraling, Wilde Eend en Rietgors, sommige ervan in flinke aantallen. Het Kustersveen blijft altijd voor een deel open, ook bij strenge vorst, dankzij de boerenganzen die er bivakkeren. De andere daar aanwezige soorten waren : Nijlgans, Wilde Eend, Smient , Soepeend en Grauwe Gans. In het Esveen troffen we de daar meestal aanwezige Dwergganzen aan , benevens Grauwe Gans, Waterhoen, Wilde Eend en Soepeend.

De WAD (Werkgroep Avifauna Drenthe) wintertelling was in 2005 voor het eerst geheel anders ingericht dan in voorgaande jaren. Het voornaamste bezwaar tegen de oude methode was dat er in de verschillende atlasblokken niet even intensief geteld werd. Door de grote vrijheid die er aan de tellers gelaten werd, kon men moeilijk vergelijkingen maken tussen de atlasblokken onderling en tussen de resultaten van opeenvolgende jaren. Volgens de nieuwe methode worden er in elk atlasblok tien vaste punten vastgesteld, van waaruit men vijf minuten lang alle voorkomende soorten en aantallen noteert. Daarna mag men nog in een daaromheen liggend proefvlakje extra vogels noteren die daar voorkomen. De telpunten moeten over het atlasblok verdeeld worden in de juiste verhouding tot de biotopen die erin aanwezig zijn. Wij hebben in ons blok (12-23) 3 punten vastgesteld in open agrarisch landschap, 3 in half open agrarisch landschap, 2 in de dorpen (Vries en Donderen), 1 in gemengd bos en 1 in open heide (allebei in het Noordseveld). Deze methode is vanzelfsprekend veel minder arbeidsintensief dan de vorige; vergelijking met de resultaten van die van 2004 is echter niet mogelijk. We hebben volgens de nieuwe methode 29 soorten geteld. Wat aantallen betreft werd de Kauw kampioen (81), gevolgd door Kievit (44), Stormmeeuw (43), Sijs (35) en Putter (22). Wat het voorkomen op de meeste telpunten betreft ging de Zwarte Kraai met de eer strijken (6), gevolgd door Koolmees (5), Houtduif (5), Merel , Pimpelmees, Blauwe Reiger en Buizerd (elk 4).

De broedvogeltelling speelde zich weer af in het gebied de Holten (Holveen en omgeving). Hier kunnen we een vergelijking maken met 2004, toen dit gebied voor het eerst volgens de BMP-methode geteld werd. Het totaal aantal soorten bleef precies gelijk, namelijk 37. Soorten die we ditmaal niet als broedvogel konden noteren , waren de Turkse Tortel, de Braamsluiper, de Staartmees, de Groening en de Goudvink. Daar staan vijf nieuwe soorten tegenover, namelijk de Meerkoet, de Scholekster, de Kleine Bonte Specht, de Nachtegaal en de Ringmus. Een paar interessante soorten die werden waargenomen maar niet aan de criteria voldeden , waren de Buizerd, de Houtsnip, de Zwarte Specht en de Fluiter. Doordat de kanten

van het Hofveen steeds verder van de bebouwing worden ontdaan zal de vogelbevolking van het ven en de naaste omgeving ervan waarschijnlijk gaan veranderen. Het is natuurlijk heel interessant voor ons dit te volgen. Aan de top van de broedvogels stond dit jaar de Winterkoning (33). De volgende plaatsen op de ranglijst waren voor de Tjrtjaf (24), de Merel (22), de Zwartkop (21), de Vink (21) en de Roodborst (19). Deze volgorde verschilt niet zoveel van die in 2004; alleen de Koolmees (van 20 naar 13) vertoont een opmerkelijke achteruitgang, maar dat zegt nog niet zoveel. De waarnemingen zijn toch altijd voor een deel van het toeval afhankelijk.

Doordat het bos langzamerhand veroudert kan het in de toekomst meer spechten aantrekken. Een deel van onze route loopt vlak achter de Fledders langs en dat geeft altijd wat extra verstoring. Het probleem van de loslopende honden doet zich echter ook in de rest van ons gebied voor. Staatsbosbeheer is strenger voor de fietsers dan voor de hondenbezitters.

Namens de Werkgroep Vogeltellingen,

Kees Bouwer

Verslag van de VOGELWERKGROEP EELDE/PATERSWOLDE

Het ledenaantal van de werkgroep is inmiddels elf. Dat is op zich verheugend. Met een verdere groei zouden we niet ongelukkig zijn, want er zijn veel dingen te doen op het gebied van vogelbescherming en educatie. Grote kennis is daarvoor niet nodig. Enthousiasme en beleving des te meer.

Als we kijken naar de eerste activiteiten dan betreft dat werk op het gebied van het verzamelen van gegevens van broedgevallen van Huiszwaluwen en Gierzwaluwen en ook van Huismussen. Er ligt een vraag van Vogelbescherming Nederland om de broedparen van deze snel achteruitgaande soort te tellen. Wie mannetje en vrouwtje kan onderscheiden (makkelijk zat, desnoods boekje erbij) kan al mee doen. We moeten kasten plaatsen voor Steenuilen en Kerkuilen; dat is klim- en timmerwerk. Kom op, wie durft? Huiszwaluwen volgen we al heel lang (zie verslag 2005 elders in deze Groen).

Wil je soorten leren onderscheiden dan kun je de komende vogelcursus volgen (start 8 maart a.s.; zie elders in dit blad of op onze website). Met een beetje basiskennis ga je het veld in, zelf of met andere vogelaars. Veldgids mee en een goede kijker en aantekeningen maken natuurlijk. Thuis dan alles nog eens nalezen. Talloze vogelaars zijn zo begonnen, zelfs wanneer ze al pensioengerechtigd waren. Beleving en enthousiasme daar draait het om.

Het afgelopen jaar was weer een goed jaar voor de Kerkuilen in onze omgeving. Met 29 uitgevlogen jongen weliswaar niet zo succesvol als topjaar 2004 (34 jongen uitgevlogen), maar een heel goed voorbeeld van wat consequente bescherming op kan leveren: bij de start in 1994 hadden we drie (!) uitgevlogen jongen (zie verslag en cijfers in Groen 45).

Veel minder goed gaat het met de Steenuil. Hooguit drie paar broeden er in de omgeving, maar van jongen geen spoor dit jaar. De soort is ook moeilijker op te

sporen, maar dat neemt niet weg dat de afname hier echt dramatisch is. Hoogste tijd dat we dit echt eens gaan aanpakken (zie voor meer informatie elders in dit nummer).

Met een aantal leden is gewerkt aan de opzet van een vogelcursus, deze keer geheel door de werkgroep zelf vorm gegeven. Vijf theorieavonden en drie praktijkochtenden in de vorm van excursies in de buurt van ons dorp worden geleid door dezelfde leden. Iedere deelnemer krijgt een syllabus waarin de behandelde stof nog eens kan worden nagelezen. Op het moment dat deze Groen verschijnt, is de cursus al gestart.

Tot de activiteiten behoren ook excursies voor de afdeling en met de jeugdgroep. Dit jaar werd een excursie naar het Lauwersmeer gehouden en werden watervogels bekeken met het volkje van de toekomst.

Inventarisaties van bijvoorbeeld wintervogels of bijzondere broedsoorten worden door een aantal leden op persoonlijke titel gedaan. (zie hiervoor bijvoorbeeld in de herfstnummers van Groen de verslagen 'Bijzondere broedvogels in onze omgeving'). Dit werk is wat arbeidsintensiever en vereist wat meer kennis, maar wie een keer mee wil is van harte welkom en kan gedurende zo'n tochtje heel wat opsteken.

Leden van de werkgroep hebben ook het voorrecht een leesmap te ontvangen met allerlei wetenswaardigheden over vogels; in deze map zitten ook enkele mooie tijdschriften.

De website is een prachtig middel om waarnemingen te melden en vragen te stellen, dan wel opmerkingen en discussiepunten in te brengen. Daarvan wordt maar heel schaars of liever nauwelijks gebruik gemaakt. Een teken aan de wand voor een vergrijzende club? Of is het zo dat het IVN Eelde toch een ingedommelde, gezapige afdeling is....? Mogelijk levert een intensievere samenwerking met de afdeling Vries iets op. De Vogelwerkgroep gaat in ieder geval op haar eerstvolgende vergadering de vogelmensen van die afdeling uitnodigen om te onderzoeken hoe we gezamenlijk activiteiten kunnen ondernemen.

Ten slotte:

Wat maakt vogels kijken toch zo leuk? Ik denk dat het te maken heeft met diverse aspecten: het gedrag, de zang, het uiterlijk, de raadsels van de trek, de aanpassing aan de omgeving, de talloze onopgeloste vragen over het vogelleven..... Bovenal is het natuurlijk de verwondering over deze prachtige en soms onbegrijpelijk creaturen, afstammelingen van de sauriërs die ons elke keer weer verbluffen. Waar ging het ook al weer om: beleving en enthousiasme. Kom op mensen, doe mee!!

Anne van der Zijpp

VLINDERWERKGROEP

"De vlinder van de maand" februari is de Kleine Vos. Dat is te zien op de website van de vlinderwerkgroep Drenthe:

www.vlinderwerkgroepdrenthe.nl. Vorig jaar heb ik deze Kleine Vos voor het eerst waargenomen op 15 maart, het is nu ik dit schrijf half februari, ben benieuwd of het vlindertje zich nu wat vroeger bij ons laat zien. Het is trouwens een geweldige site met veel informatie, leuk om te lezen, maar nog leuker om al die foto's te bekijken en de vlinders over het beeldscherm te zien fladderen. Laat ze maar komen.....we hebben er als vlinderwerkgroep weer zin in.

Het afgelopen jaar hebben we pech gehad, de geplande dagen waren geen vlinderdagen, het weer was te slecht, te lage temperatuur voor de vlinders en/of te veel bewolking. Misschien kunnen we beter eerst het weer afwachten en dan iets afspreken, maar dan is het altijd op de dag zelf en dat is niet voor iedereen zo handig. Wel hebben we een vlinderexcursie gepland in augustus bij de Drentsche Aa.

Thuis tel ik 22 soorten dagvlinders en elk jaar hoop ik weer iets bijzonders er bij te kunnen vermelden. Zoals de kolibnevinder in 2004 en opnieuw in 2005, zal hij dit jaar zich weer bij ons laten zien?

Er zijn sinds 2005 nieuwe waarnemingsformulieren, waarop je niet alleen de vlinders in je eigen tuin of je eigen speciale gebiedje kwijt kunt, maar waarnemingen in verschillende gebiedjes op hetzelfde formulier kunt invullen. Deze formulieren kunt u downloaden van bovengenoemde site of aanvragen bij een van de vlinderwerkgroepcoördinatoren. De Vlinderwerkgroep Drenthe evenals de Vlinderstichting Nederland zijn blij met uw meldingen voor onderzoek en beleid.

Janny Roesink

De HUISZWALUW in 2005

Ook dit jaar werden er door de Vogelwerkgroep weer tellingen verricht in het kader van de aantalontwikkelingen, een landelijk onderzoek door SOVON. De werkgroep voert deze tellingen sinds 1989 uit. De resultaten zijn als volgt:

- * kolonie Eelderwolde : nog slechts 2 bezette nesten, mogelijk 3 paren
- * kolonie Meerweg : 33 nesten bezet (waaronder een aantal kunstnesten)
- * kolonie Schildersbuurt, Vogelbuurt, Patrijsweg, Novastraat : 47 broedgevallen, waarschijnlijk nog meer paartjes (enkele kunstnesten)
- * kolonie Zuideinde : 36 bezette nesten
- * kolonie Spierveen : 24 bezette nesten.

Totaal dus 142 broedgevallen.

Huiszwaluwen kunnen wel vier nesten van vier jongen per jaar grootbrengen, maar natuurlijk produceert niet elk broedpaar 16 nakomelingen per jaar. Daarvoor moeten de omstandigheden tijdens de broedperiode optimaal zijn en moet het paar heel vroeg met broeden kunnen beginnen. Het hoge aantal nakomelingen heeft te maken met het hoge sterftecijfer van de soort tijdens de trek. De overwinteringsgebieden liggen in zuidoostelijk Afrika en daarvoor moeten zee, woestijn en tropisch regenwoud worden overgestoken. Deze tour de force eist elk jaar weer een zeer hoge tol. Midden tot eind april keren de zwaluwen naar hun geboorteplekken terug en dan begint het gevecht om de goede nestplaatsen en oude nesten. Bewoners van panden met Huiszwaluwen vertellen dat het lijkt of er vroeg in het voorjaar veel meer vogels rond hun huis vliegen dan er later broedparen zijn. Of dat zo is, kan ik niet vergelijken we de aantallen met het jaar 2000 en 1990 dan zien de totalen er respectievelijk als volgt uit: 109 en 118. Vergeleken met de ontwikkelingen in de laatste vijf jaren zijn de aantallen iets toegenomen in de afzonderlijke kolonies, maar is er ook een sub-kolonie aan de Patrijsweg ontdekt of bijgekomen (want we hadden nog geen meldingen voor 2004). bevestigingen.

Huiszwaluw *Delichon urbica*

De kolonie in Spierveen breidt zich uit (1998: 4 en in 2005: 24). Het wordt trouwens tijd dat we de kleiputten bij de vijvers vrij maken om de kolonie ontplooiingsmogelijkheden te geven. Al met al een verheugende ontwikkeling, waar deze soort landelijk sterk teruggelopen is.

Namens de VWG, Anne van der Zijpp

Goed jaar voor onze KERKUIL (definitief verslag)

In Groen nummer 45, de vorige uitgave, was een overzicht opgenomen met cijfers over broedgevallen 2005. Het blijkt dat er geen wijzigingen meer zijn opgetreden t.o.v. dit vorige verslag, zodat korthedshalve daar naar wordt verwezen.

Dat er geen wijzigingen zijn, wil zeggen dat er geen 2^e legfels zijn geweest. Misschien wel ergens in ons dorp, maar in ieder geval niet bij ons bekend. Indien iemand hier iets over te melden heeft houden wij ons gaarne aanbevolen. Het geeft ons een nog beter beeld van de kerkuilstand in het afgelopen jaar. Ook kregen wij dit jaar weer enkele aanvragen om een kerkuilenkast te plaatsen. De meest favoriete broedplek in een landbouwschuur, woonboerderij, kerk, boom, of werktuigengebouw voor de katoel.

Voor meer informatie zie onze website: www@ivneelde.nl

Willem Zandt

Foto: Nanny Smeenge

Bericht van de jeugdnatuurclub.

De afgelopen periode is onze club weer aardig actief geweest. De club kreeg versterking van Laura en Martin uit Eelde, Jan Douwe en Stefan uit Vries en Piet uit Groningen, zodat de club op dit ogenblik uit 13 jongens en twee meiden bestaat.

Schreven we in het vorige Groentje over onze avonturen op Schiermonnikoog, in september trokken we met zijn allen naar de Heemtuin in Muntendam, waar we met een rugzak vol opdrachten het Toverpad liepen, een route door heel verschillende terreintjes zoals bos en moeras en zandverstuiving en allerlei natuuropdrachten uitvoerden. In oktober zijn we van uit ons eigen Honk in de Vosbergen op zoek gegaan hoe plant en dier in de herfst aan de kost komen en zich voorbereiden op de winter.

Foto: Nanny Smeenge

In november hadden we onze eigen natuurwerkdag in De Duinen. Onder leiding van de boswachter van Natuurmonumenten hebben we gewapend met zagen en snoeischaars een aantal verwilderde Rhododendronbosjes drastisch teruggesnoeid zodat de wandelaars er weer langs konden. We hadden hulp van een aantal ouders en broers en zussen zodat we de hele klus veilig en zonder ongelukken konden klaren. Bedankt.

Traditiegetrouw hebben we in december in ons Honk van materialen uit de natuur kerstkransen gemaakt, stenen beschilderd en lekkere hapjes voor de vogels gemaakt van denappels, pindakaas en vogelzaad, best lekker. In januari was het koud, het vroom maar het was zonnig. We trokken met z'n allen op de fiets richting het Hoornsemeer. In de winter een veilige rustplaats voor allerlei trekvogels die hier doortrekken of overwinteren. We zagen kuifeenden, smienten, brilduikers en in de bosjes rondom ook nog een groep putters. Onder deskundige leiding van Anne van der Zijpp en met gebruik van onze eigen verrekijkers en de telescoop van Anne konden we op afstand heel wat vogels bespieden. De smienten waren duidelijk in de meerderheid. Ze worden ook wel fluiteenden genoemd naar het fluitende geluid dat ze maken. Dat hebben we ook goed kunnen horen.

Namens de jeugdnatuurclub

Agaath AB

Werkgroep LANDSCHAPSBEHEER

Hoewel ons werkseizoen, dat van oktober tot en met maart loopt, nog nie: is afgesloten toch wat cijfers, verwachtingscijfers. Daarbij wordt de Natuurwerkdag, gehouden op 5 november j.l. niet meegerekend. Dit seizoen zullen er 16 dagen activiteiten zijn geweest. Daarvoor is van tevoren een planning gemaakt. Met gemiddeld 7 vrijwilligers zijn er ca. 400 uur besteed aan werken in de natuur.

De locaties waren het Kostverlorenveen en het Holveen. Beide veentjes liggen tussen Donderen en Bunne.

Er zijn ca. 125 berken van verschillende afmetingen verwijderd; er is 0,3 are heide geplagd; 3 are waterwilg met wortel en al op de kant getrokken met behulp van een handlier, de randen van de veentjes over ca. 70 meter geschoond met behulp van een bootje; verder nog ongeveer 400 m houtwal gedund en overhangende takken verwijderd.

Indrukwekkende cijfers; maar wat is er nu bereikt?

Door de kap van de berken is er weer een openheid ontstaan zoals die op vroegere luchtfoto's duidelijk te zien is. De eiken, waaronder enkele bejaarde bomen, zijn vrij komen te staan zodat verdere groei weer mogelijk is. Ook heide herstelt zich voorspoedig, de verwachting is dat heideveldjes zullen terug komen.

Ook is nu goed te zien dat sommige oevers van de veentjes wel erg recht zijn afgestoken. Er is hier in vroeger dagen gebaggeld, er is aan turfwinning gedaan. We zijn hier niet de eerste werkers in het veen!

De resultaten van ons werk laten zich dit voorjaar pas echt goed beoordelen als de winter achter de rug is en alles weer GROEN uitloopt. En of IVN leden ook uitlopen? We zullen wel zien. Het is de moeite waard om er eens te gaan kijken.

En als vervolg daarop mogelijk zelf de handen uit de mouwen te steken. Dit is inderdaad een verkapte oproep, want onze groep van 10 vrijwilligers kan nog wel wat versterking gebruiken. Misschien lukt het deze keer.....

Maarten Koomen

Het jaarrondproject bij het Holtveen

We zijn nu enkele jaren bezig om bij het Holtveen op allerlei gebied te inventariseren. De bezoekers met hun hond tellen we niet mee. Maar toch, ... neemt het aantal toe..... het veentje is zeer aantrekkelijk geworden, het is een mooi natuurlijk wandelgebied, dichtbij het dorp Vries. Het is opener dan voorheen, waardoor mensen zich er meer op hun gemak kunnen voelen.

Meerdere werkgroepen hebben zich weer beziggehouden met inventarisaties, want als je ingrijpt in de natuur, zullen de tellingen andere resultaten moeten laten zien. De lijsten worden verzameld en na een aantal jaren verwerkt en gebundeld. Hoe lang gaan we nog door? Blijven we dit voortzetten? Het bestuur hoort graag reacties.

Janny Roesink

Twee keer subsidietoekenning I

Vorige winter werd het IVN-Vries verblijd met een geldbedrag van de RABO-bank om materiaal aan te schaffen voor de werkgroep landschapsbeheer. Er was een aanvraag ingediend voor een bosmaaier, een kettingzaag en de toebehorende veiligheidskleding. Het IVN maakt nu soms lawaai in het bos, op dat moment minder aardig, maar er is al veel mee verricht.

En de door het IVN-Vries aangevraagde geldbedrag voor de aanschaf van een laptop en een beamer is eveneens toegekend. Deze aanvraag werd ingediend bij het Jenny Vrieling fonds. We hopen dat de werkgroepen er veel gebruik van kunnen maken.....het educatieve doel van het IVN zal er duidelijker door worden.

Janny Roesink

Verslag van de werkgroep BROM (Bomen, Ruimtelijke Ordening en Milieu)

Waar hebben we ons het afgelopen jaar mee bezig gehouden?
Wat bomen betreft onder andere met de eiken aan de Legroweg en het bosje aan de Bunnerzandweg die vanwege veiligheidsvoorschriften voor het vliegveld, het veld moesten ruimen. Men heeft herplant toegezegd. Verder hebben we bezwaar gemaakt tegen het rooien van de strook van besdragende struiken en brom op de hoek Legroweg/hoek Esweg met als enige reden bezuinigen op het onderhoud. Men heeft geen enkele rekening gehouden met hun ecologische waarde in deze zone tegen de Vosbergen aan en aan hun recreatieve functie. Wij hebben er voor gepleit alsnog een struikenrand weer in te planten. We wachten de reactie af van de gemeente, die in haar bomenbeleidsplan zegt het groene karakter te willen koesteren.

Aan dit bomenbeleidsplan ontbreekt nog een belangrijk onderdeel en dat is een officiële lijst van monumentale en landschappelijk waardevolle bomen waar alleen bij hoge uitzondering een kapvergunning voor zou mogen worden verleend. Vanwege onze zorg voor natuur en landschap zijn we ook betrokken bij de plannen tot uitbreiding van het sportcomplex "De Marsch" met een extra hockeyveld en een manege. De uitbreidingen zijn gedeeltelijk gepland in het gebied van het beekdal van het Eelderdiep (Ecologische Hoofdstructuur). Ook de houtwallen langs de toegangsweg hebben een beschermde status. Wij hebben dan ook onze bezorgdheid en bezwaren geuit op het voorontwerpbestemmingsplan De Marsch en de milieuv vergunning voor de manege. We wachten nu op een reactie van de gemeente.

Over onze acties in het kader van de baanverlenging van het vliegveld hebt U in de vorige aflevering van Groen kunnen lezen.

Verder zijn we in discussie met de gemeente in verband met de realisatie van de ecologische verbindingzone Zeyen-Zeegse-Eelde. Een probleem was waar de bamere van de Legroweg met een faunapassage het beste gepasseerd zou kunnen worden. Er waren twee opties: een route ten noorden van de luchthaven en een ten zuiden daarvan. Het IVN had een voorkeur voor de noordroute, omdat daar een kortere passage mogelijk was en langs deze route al vele particulieren bezig waren hun land ecologisch in te richten. Uiteindelijk bleek dat de gemeente gekozen had voor de zuidroute zonder ons als convenantpartners in het overleg te betrekken en te informeren over de beslissing. Het maakt ons wat huiverig over het verloop van de samenwerking in de toekomst. Vooreerst wachten we de reactie van de gemeente op onze klacht af.

Dit waren de belangrijkste activiteiten van onze werkgroep in het afgelopen jaar.

Agaath AB

Henk van de Bult
uw Tweewieler-Specialist

Hoofdweg 65a
9761 EB EELDE
tel. 050 - 309 65 06

Dealer van
AGU • MERIDA • BATAVUS

HOVERNERSBEDRIJF/
TUINCENTRUM

Fa. W. RUTGERS

Hoofdweg 242
Paterswolde
tel. 050 - 309 17 49

STERK IN HET GROENE WERK

• Voor al uw kamer- en tuinplanten
• Levering van alle soorten
bloemwerken

E. ROLFES

Ruime sortering:

Hengelsport - Voeders - Zaden
Dierbenodigdheden
Laarzen - Wietzes klompen, enz.

Hoofdweg 176, Paterswolde
tel. 050 - 309 24 91

ACTUELE BRILMODE
VAKKUNDIGE
OOGMETING
CONTACTLENZEN
EN EEN PERFECTE SERVICE
IS VOOR ONS VANZELFSPREKEND

EFFING
OPTIEK

HOOFDWEG 179 B PATERSWOLDE
TEL. 050 - 309 18 88

Samenvatting Programma overzicht 2006 (uitneembaar)
IVN Eelde-Paterswolde (zie ook de website WWW.IVNEELDE.NL)
IVN Vries

Voor uitvoeriger informatie: zie de volgende bladzijden.

- Di 21 maart: **Jaarvergadering IVN Eelde/Paterswolde**
Aanvang 19.30 u in de Kijkboerderij, Helmerdijk
Na afloop lezing door Leo Stockmann:
"Wat heeft natuur nog aan het boerenland".
- Di 21 maart: **Jaarvergadering IVN Vries**
Aanvang 20.00 u Dorpshuis "de Pan" Vries
Na afloop Meindert van Nieff met dia's.
- Zo 9 april: **Wandeling door het Oosterland en polder Lappenvoort** olv. Jacob de Bruin, Natuurmonumenten
Start om 10.00 u Koetshuis Vennebroek Paterswolde.
Opgave en Info: Ynze de Boer 050-3091675.
- Za 22 april: **Plantenruilbeurs Vries**
Van 10.00-12.00 u. Landgoed "Bosch en Vaart" Aalfsweg, zijweg van Groningerstraat.
- Za 29 april: **Plantenruilbeurs Eelde/Paterswolde**
Van 10.00-12.00 u. Tuin van Jopie Kardol, Esweg 23 Eelde
- Za 27 mei: **Plantenexc. "schraallandjes" aan de Noorddijk**
O.l.v. Roel Douwes Start 9.00 u. Loughoes Eelde.
Aanmelden: Leo Stockmann 050-3095304 en
Ynze de Boer 050-3091875
- Za 24 juni: **Exc. Natuurtuin Eef Arnolds, Holte bij Beilen**
Vertrek vanuit Vries: 9.30 u. Raadhuisplein
Vertrek vanuit Eelde: 9.15 u. Parkeerplaats Albert Heijn
Aanm.: Wil Folkers 0592-542732,
Janny Roesink 0592-291205 kosten: € 3.50
- Zo 9 juli: **Vaarexc. Zuidlaardermeer en Westerbroeksemadepolder**
Vertrek vanuit Eelde: 9.30 u. Loughoes
Vertrek vanuit Vries: 9.30 u. Raadhuisplein
Aanm.: Ynze de Boer 050-3091875 Kosten leden € 5.-.
- Zo 13 aug: **Exc. bij het water nam de Drentsche Aa**
O.l.v. Wietske Jönker
Vertrek vanuit Eelde: 9.15 u. Loughoes
Vertrek vanuit Vries: 9.30 u. Raadhuisplein
Start: 10.00 u. Herberg de Fazant, Oudemolen
Aanm.: Jan Fekkes 0592-541322 fekkesj@zonnet.nl
- Za 7 okt: **Exc. polder Breebaart en Punt van Reide**
Startpunt: Reiderhoeve, Termunten
Nadere bijzonderheden volgen t.z.t.

okt/nov

Za 6 nov

4

Paddenstoelenexc.

Hierover volgen nog nadere gegevens.

Nationale Natuurwerkdag

Zowel IVN Eelde/Paterswolde als IVN Vries zullen hieraan meewerken. Meer informatie volgt t.z.t.

IVN Zuidlaren

Do 16 maart

De bijzondere geologie van Drenthe

Lezing en exc. door Harrie Huisman
Lezing in het Veerhuis aanv. 20.15 u.
Exc. Startpunt NH kerk bij Laarwoud om 11.00 u.

Za 18 maart

Reptielen en amfibieën in het hoogveen

Dia-lezing door Jan Rocks
In het Veenhuis, aanvang 20.15 u.

Do 20 april

Drentsche Aa wandeling, 5 de etappe

Start NH kerk bij Laarwoud om 8.30 u.
Aanm. Eddy Dijk 050-4092838 of Jansiem Rus 050-4095832

Zo 14 mei

Cursus Planten van het Beekdal

Informatie en aanmelden:

Ali Klinkhamer 050-4096091 Alidigitali@xs4all.nl

Vanaf

26 april

Wo 31 mei

Zo 18 juni

Wandelexc. Drentsche Aa

Wandelexc. Scheebroekertoopte

IVN ASSEN

Vanaf

4 april

Avondcursus Dagvlinders en exc.

Locatie: de Kroezehof, Weth.Bergerweg 26, Assen

Informatie en aanmelden: wulp@planet.nl

0592-243206

Welkom

in onze winkel waar;

Klantvriendelijkheid en service in een hoog vaandel staan

Vakkundig en gediplomeerde medewerkers(sters) werken

U een groot en ruim assortiment in alle assortiments-
groepen kunt vinden

Altijd 250 gratis parkeerplaatsen

Bel voor onze
uitgebreide
Bezorgservice:
(050) 309 15 51

 Etos | **GALL & GALL**

Winkelcentrum Paterswolde

Hoofdweg 202 Paterswolde

Programma IVN afdeling Eelde/Paterswolde en IVN afdeling Vries

Voorjaar en zomer 2006

Dinsdag 21 maart

Jaarvergadering IVN-Eelde/Paterswolde

Aanvang 19.30 u. in de vergaderruimte bij de "Kijkboerderij" aan de Helmerdijk.

Na afloop houdt Leo Stockmann een lezing met de titel:

"Wat heeft natuur nog aan het boerenland?"

Een boer moet leven van zijn land. Vandaag de dag gaat dat heel anders dan vroeger. Bovendien betekent verandering in het gebruik van het land verandering in de natuur.

Betrokkenheid en inzet van boeren, al of niet gestimuleerd door subsidies van instanties als Landschapsbeheer (ook in Drenthe) en van vrijwilligers maakt dat het boerenland voor bepaalde soorten van natuur nog waardevol is. En er wordt gewerkt aan uitbreiding van natuur op het boerenland. Er valt zeker nog behoorlijk wat te zien aan allerlei elementen en de daarbij behorende plant- en diersoorten. De spreker, werkzaam bij Landschapsbeheer Groningen, wil daarvan door middel van dia's getuigen.

Dinsdag 21 maart

Jaarvergadering IVN-Vries

Aanvang 20.00 uur in Dorpshuis "De Pan" te Vries

Na de pauze neemt oud-bestuurslid Meindert van Nieff ons mee naar..... middels zijn dia's.

Zondag 9 april

Wandeling door het Oosterland en Polder Lappenvoort

Onder leiding van Jacob de Bruin, medewerker van Natuurmonumenten gaan we alle veranderingen bekijken die de laatste jaren in dit gebied hebben plaats gevonden. Het eerste wat daarbij opvalt is dat de loop van de Drentsche Aa vanaf de witte molen aan het Noord-Willemskanaal tot aan de Meerweg opnieuw is uitgegraven. Op deze manier is aan de benedenloop van deze beek ongeveer 3 km toegevoegd. Om de stroming mogelijk te maken staat bij café Dubois aan de Meerweg een klein elektrisch gemaal. In dit gemaal is een installatie aangebracht die het mogelijk maakt om de vissen zonder beschadigingen te laten passeren. Het betreffende gebied is tevens ingericht om in geval van nood te dienen als opslag van water. Het leidt in dit verhaal te ver om allerlei bijzonderheden die tijdens deze excursie aan de orde komen, te

bespreken. Als u met eigen ogen wilt zien wat er allemaal veranderd is in dit gebied, dan is deze excursie daarvoor een uitstekende mogelijkheid. We starten de wandeling om 10.00 uur bij het gebouw van Natuurmonumenten aan de Hoofdweg (koetshuis Vennebroek) in Paterswolde. Tussen 12.00 en 12.30 is deze excursie afgelopen. Opgave en info bij Ynze de Boer tel.050-3091875

Twee Plantenruilbeurzen

Hebt u planten, bollen, stekken enz. over, neemt u ze dan vooral mee. U kunt daar andere mensen een dienst mee bewijzen. Mocht u niet over plantmateriaal beschikken dan bent u uiteraard ook van harte welkom. De beurs is niet alleen een plek waar ruilhandel plaats vindt, maar ook een gelegenheid om onder het genot van een kopje koffie van gedachten te wisselen met ander tuinliefhebbers. Hieronder volgen de twee data:

Zaterdag 22 april

Plantenruilbeurs Vries

Plaats: Landgoed "Bosch en Vaart", ingang Aalfsweg de afslag aan de Groningerstraat, iets ten noorden van het theekoepeltje van het landgoed. U kunt een rondleiding over het landgoed maken met een van de bewoners. Tevens zal onze bomdeskundige Meindert van Nieff aanwezig zijn om uw vragen te beantwoorden, uw snoei- en groeiproblemen op te lossen en handige tips mee te geven. Aanvang 10.00 uur; sluiting 12.00 uur

Zaterdag 29 april

Plantenruilbeurs Eelde/Paterswolde

De vorige plantenruilbeurs in Vries, voorjaar 2005, bleek een groot succes. Dit succes hopen we nu ook weer te hebben. De beurs wordt dit jaar voor Eelde/Paterswolde gehouden in de tuin van Jopy Kardol aan de Esweg nr.23 in Eelde.

Aanvang 10.00 uur; sluiting 12.00 uur.

Zaterdag 27 mei

Plantenexcursie naar de "schraallandjes" aan de Noorddijk

Ook dit jaar hebben we Roel Douwes weer bereid gevonden om voor ons een excursie te leiden. Op zijn verzoek gaan we deze keer op de fiets naar de "schraallandjes" aan de Noorddijk en naar andere terreintjes in de buurt van de Peizerweg.

Planten vormen uiteraard het hoofddoel van de excursie; de aandacht hierbij zal vooral uitgaan naar diverse zeggenssoorten, grassen en watervegetaties. Ook aan weidevogels die we onderweg aantreffen zal aandacht worden besteed.

In verband met de kwetsbaarheid van de terreintjes kunnen er maar een beperkt aantal mensen mee. Vroegtijdige aanmelding is dus van belang. We vertrekken om 9.00 uur vanaf het Loughoes bij de kerk in Eelde. De excursie is om ongeveer 12.30 uur afgelopen. Aanmelden bij Leo Stockmann (050-3095304) of bij Ynze de Boer (050-3091875)

Zaterdag 24 juni

Excursie naar de Natuurtuin van Eef Arnolds in Holthe bij Beilen

Het ontwikkelen van nieuwe natuur is niet alleen weggelegd voor overheid of grote organisaties. Ook particulieren kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de natuur. Eef Arnolds laat dat zien. Direct bij zijn huis vormde hij zes hectare om tot een paradijsje voor planten en dieren. Eef Arnolds is bij ons vooral bekend als paddenstoelensdeskundige. De afspraak is er om 10 uur te zijn. We kunnen zoveel mogelijk samen rijden.

Vertrek vanuit Vries: Raadhuisplein (oude gemeentehuis) om 9.30 uur

Vertrek vanuit Eelde: parkeerplaats Albert Heijn om 9.15 uur

Opgave: Wil Folkers 0592-542732

Janny Roesink 0592-291205

Aantal deelnemers maximaal 25. Kosten € 3.50 inclusief koffie, exclusief bijdrage reiskosten.

Van te voren opgeven is noodzakelijk in verband met de limiet van 25 deelnemers.

Zondag 9 juli

Vaarexcursie Zuidlaardermeer en Westerbroekstermdepolder.

De vaarexcursie van vorig jaar bleek een groot succes. Daarom gaan we dit jaar ook weer het water op en wel met de nieuwe fluisterboot van het Groninger Landschap.

We gaan aan boord in het kleine havenje van Noordlaren en varen daarna langs de biologisch rijke oevers van het meer dat in feite een verbreding is van de Hunze.

Aan de noordkant van het meer varen we door het Drentsche diep, dat de verbinding vormt tussen het Zuidlaardermeer en het Winschoterdiep, naar de Westerbroekstermdepolder. Hier gaan we van boord om een wandeling te maken o.a. naar "De Kiekhörn", de vogelkijkhut.

De polder is ongeveer 195 ha groot en bestaat uit drie grondsoorten, waardoor er een grote biodiversiteit bezig is te ontstaan, want nog niet zo heel lang geleden was een belangrijk deel van dit gebied in gebruik als boerenland. Als de tijd het toelaat gaan we tot slot nog een rondje maken over het Foxholstermeer. Deze boottocht belooft een zeer interessant reisje

te worden. Een van de vrijwilligers van het Groninger Landschap zal uitleg geven over het gebied.

We vertrekken om 9.30 per auto vanaf het Loughoes naast de kerk in Eelde, en eveneens om 9.30 uur vanaf het Raadhuisplein (oude gemeentehuis Vries)

De excursie zal omstreeks 13.00 uur zijn afgelopen.

Opgave is noodzakelijk, dit kan bij dhr. Y. de Boer (050 3091875). De kosten bedragen € 5,00 voor leden van het IVN, niet leden betalen € 7,50. Uw opgave is pas definitief als het betreffende bedrag voor zaterdag 1 juli a.s. is overgemaakt op girorekening 890339 van dhr. Y. de Boer te Paterswolde.

Info: telefoon 050-3091875

Zondag 13 augustus

Vlinderexcursie langs de Drentsche Aa bij Oudemolen

Er komen bij Oudemolen veel en verschillende soorten vlinders voor. Reeds enkele jaren worden vlinders daar geïnventariseerd door Anneke Pailhe, lid van de vlinderwerkgroep. Zij weet veel over het gedrag van vlinders en waar welke soorten voorkomen. Samen met Jacob de Bruin gaan we dit gevarieerde gebied lopend verkennen.

Start bij het witte bruggetje, direct aan de oostkant van het dorp Oudemolen, richting Gasteren.

Vertrek: 12.30 uur

Terug: 15.00 uur

Informatie: zie vlinderwerkgroep binnenzijde omslag

Zaterdag 16 september

Excursie bij het water van de Drentsche Aa

Het is september, de "Groene Maand" en het thema is "Water". Daarom zoeken we water op.

We gaan naar de Heest, dit is een gebied ten zuiden van Oudemolen, tussen Taarlo en Gasteren. Het Taarlose diep en het Gasterense diep komen er samen en gaan verder als Oudemolense diep. Er is een grootschalige natuurontwikkeling ontstaan. Het oude slenkenpatroon is weer terug. Begrazing vindt plaats door rundvee.

Hoge en lage plekken – het kan er erg nat zijn. Het gebied is zeer de moeite waard.

Honden zijn niet toegestaan in het gebied. Laarzen of waterdicht hoger schoeisel is nodig!!!!

Begeleiding door Wietske Jonker, natuurgids van het Nationaal Park Drentsche Aa.

Vertrek 9.30 uur vanaf het Raadhuisplein (oude gemeentehuis) in Vries; en om 9.15 uur bij het Loughoes in Eelde. We verzamelen ons om 10.00 uur bij Herberg de Fazant in Oudemolen. De excursie duurt tot ongeveer 12.30 uur. Opgeven bij: dhr. J. Fekkes, Nieuwe Rijksweg 35, Vries, tel. 0592-541322 of e-mail: fekkesj@zonnet.nl

Zaterdag 7 oktober

Excursie naar de polder Breebaart en de punt van Reide.

De polder Breebaart is eigenlijk geen polder meer, maar is nog wel omringd door dijken.

Er is een directe verbinding met de Dollard via een duiker door de zeedijk op de plaats van vroegere wadgeul. Er is weer waterdoorlaat – zeewater komt weer de polder in. Er is een soort kwelder ontstaan. Ook is een vispassage gerealiseerd. Er zijn veel overwinterende fouragerende vogels. En er is een vogelkijkhut. In het bezoekerscentrum Reidehoeve is een permanente tentoonstelling ingericht. Hier is veel informatie over het hele gebied, beheerd door het Groninger Landschap. Bovenop de Reidehoeve is een uitkijkpost gebouwd van waaruit men een prachtig uitzicht heeft op de polder Breebaart – verrekijkers meenemen.

Een wandeling over de dijk, uitkijk over de polder en Dollard/wad, een bezoekje aan de punt van Reide. Een prachtig gebied waar veel te beleven valt.

Begeleiding excursie door leden van de Vogelwerkgroepen uit Vries en Eelde/Paterswolde.

We vertrekken uit Vries en Eelde. Doel: de Reidehoeve.

Dallingeweersterweg 30 Termunten (openingstijden 12-16 uur).

Over de exacte vertrektijden volgen nog mededelingen in de plaatselijke pers. Opgave: J. Fekkes, tel. 0592 – 541322, fekkesj@zonnet.nl

A.v.d. Zijpp, tel. 050 – 3096970, avdzijpp@home.nl

In oktober en/of november

Paddenstoelenexcursies worden aangekondigd in de weekbladen.

Informatie bij Wil Folkers, coördinator van de Paddenstoelenwerkgroep.

Zaterdag 4 november

Landelijke Natuurwerkdag in zowel Eelde/Paterswolde als in Vries.

Let op: wijzigingen en aanvullingen worden via de weekbladen doorgegeven.

Zie ook: www.ivneelde.nl

Adressen: Loughoes Eelde, Kosterijweg 2, Eelde

Dorpshuis "De Pan", Nieuwe Rijksweg 4, Vries

"Kijkboerderij 't Hoogeveld", Westerhorn (ingang

Helmersdijk Eelde)

Activiteiten 2006 IVN Zuidlaren

Donderdag 16 maart en zaterdag 18 maart

De bijzondere geologie van Drenthe door Harrie Huisman.

Omdat de geologische opbouw van Drenthe vooral "in het veld" boeiend te aanschouwen is organiseert het IVN dit keer naast een lezing met als titel "Reuzen, stenen en reuzenstenen", ook een veldexcursie naar geologisch interessante plekken in Noord Drenthe.

U krijgt nu de kans ca. 300.000 jaar oud potklei te zien en met uw handen te kneden, grondboringen te verrichten, "aardbevingen te voelen" en wie weet vinden we nog miljoenen jaren oud vulkaangesteente. Dit alles wordt verzorgd door Harrie Huisman, medewerker van het Natuurmuseum in Groningen en docent voor allerlei natuurorganisaties.

De lezing: donderdag 16 maart, het Veerhuis, 20.15 uur

De excursie: zaterdag 18 maart, start achter de NH Kerk naast het Laarwoud van 11.00 uur tot circa 16.30

Niet IVN leden betalen 4 Euro voor de excursie.

Aan de excursie kunnen maximaal 30 personen meedoen en IVN leden hebben daarbij voorrang. Opgave voor de excursie bij Eddy Dijk, tel.050-4092838

Donderdag 20 april

Reptielen en amfibieën in het hoogveen; dia-lezing door Jan Rocks
Slangen, hagedissen, salamanders en heikikkers zijn nu niet bepaald dieren die je dagelijks tegenkomt. Met het afgraven van het hoogveen zijn in Drenthe veel van deze specifieke veenbewoners zeldzaam geworden. Gelukkig wordt hun leefmilieu tegenwoordig beschermd zoals in het Bargerveen in Zuidoost Drenthe.

Jan Rocks uit Zwartemeer is een echte reptielen- en amfibieënkenner en zijn onderzoeksgebied is het Bargerveen. Hij zal, aan de hand van mooie diabeelden vertellen over de leefwijze en de leefomgeving van deze bijzondere dieren.

Het Veerhuis 20.15 uur

Zondag 14 mei

De vijfde etappe van de Drentsche Aa wandelingen.

Als vervolg op de "vierdaagse" wandelingen eind 2005, van het brongebied van de Aa bij Elp naar de stad Groningen organiseren we, zoals beloofd, nog een dagwandeling. Dit keer van de bron van de oosttak van de Drentsche Aa ten zuiden van Papenvoort, langs het Anderensche diepje noordwaarts.

Vertrek met eigen vervoer om 8.30 u achter de NH Kerk, naast Laarwoud in Zuidlaren.

Opgave bij Eddy Dijk, tel. 050-4092838 of Jansiem Rus, tel. 050-4095832

Cursus Planten van het beekdal

Het beekdal van de Drentsche Aa is vooral in het voorjaar en de zomer een juweeltje om te zien. Men noemt het niet voor niets één van de mooiste beekdalen die ons land rijk is. Het beekdal kenmerkt zich dan ook door een grote rijkdom aan plantensoorten.

In deze cursus willen we specifiek de planten van dit gebied onder de aandacht brengen. Maar we gaan zelf ook actief aan de gang. We zoeken bepaalde planten en welke we niet kennen, brengen we (met behulp van een flora) zelf op naam.

Woensdag 26 april Inleiding over het Drentsche Aa gebied en haar specifieke plantensoorten

Donderdag 8 juni Inleiding over planten, waarbij ook de specifieke grassen- en zeggenssoorten (enkele soorten dus) van dit gebied behandeld worden

De excursies vinden plaats op zaterdag 13 mei (1 dagdeel) en zaterdag 10 juni (hele dag). Deze excursiedata kunnen eventueel gewijzigd worden.

De theorieavonden worden verzorgd door Ernst Fientge en vinden plaats in het Zernike-college; de excursies worden verzorgd door de florawerkgroep. Kosten 9 euro, voor niet-ivnleden 12 euro

Deze cursus is mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de provincie Drenthe

De coördinatie van de cursus is in handen van Ali Klinkhamer, bij wie u ook meer informatie kunt krijgen. U kunt zich nu al opgeven bij:

Ali Klinkhamer, Winkelakkers 7, 9472 VK Zuidlaren. Tel.050-4096091 (na 18.00 uur); e-mail Alidigitali@xs4all.nl

Woensdag 31 mei

Wandelexcursie naar de Drentsche Aa

Zondag 18 juni

Wandelexcursie Scheebroekerloopje.

VINKENSLAG

Het is straks weer zover, als het voorjaar komt. Alle vogels gaan zich weer manifesteren.

Vele variaties aan zangkunst vallen weer te genieten. En iedere vogel heeft een eigen geluid, van zeer eenvoudig en saai tot zeer divers en fraai. Alle vogels hebben ieder jaar zo omstreeks dezelfde tijd hun rentree. Een goede vogelaar herkent heel veel vogelgeluiden aan vaste patronen en kenmerken van de melodie. Maar niet altijd is dit juist. Er zijn verschillende vogels, die uitstekend kunnen imiteren, niet alleen geluiden van andere vogels, maar ook allerlei andere geluiden, die ze oppikken uit hun omgeving, kunnen ze feilloos weergeven.

We kennen allemaal de zogenaamde "vinkenslag". Vinkenzang is gevarieerd. Elke vink heeft een repertoire met een paar – meestal drie of vier – verschillende liedjes. Zo'n liedje bestaat uit een reeks tonen, die in een bepaalde volgorde worden gezongen en vaak worden afgesloten met een vinkenslag: de kenmerkende uithaal aan het eind van de reeks tonen. De volgorde waarin de liedjes worden gezongen – sommige liedjes worden herhaald – ligt vast.

Hoe komt nu zo'n zang tot stand?

Men heeft onder meer de interactie tussen leren en genen, het ontstaan van een repertoire en de voorkeurszang van vrouwen, bestudeerd. Het lijkt een open deur, maar zangvogels leren zingen. Een jonge zangvogel, die zonder volwassenen in de buurt is opgegroeid, zal in het voorjaar net zo veel en net zo luid gaan zingen als normale vogels, maar de zang lijkt in de verste verte niet op de soorteigen zang. Heel veel typische details ontbreken. Vrijwel geen soorteigen details en toch klinkt een alleen-grootgeworden vink anders dan een alleen-grootgeworden spreeuw of nachtegaal. Er zit in het zingen dus toch iets van het "eigene". Hoe gaat het nu normaal. Als hij het nest verlaten heeft slaat hij allerlei geluiden uit zijn omgeving op in zijn hoofd. Zelf zingt hij nog niets. In het

voorjaar beginnen de jonge vogels met zachtjes prevelen – zonder structuur of duidelijke melodie. Langzamerhand komen meer elementen van de volwassen zang. De volgorde is onjuist, het ritme onrustig en de vinkenslag komt er te pas en te onpas bij. Dan opeens, kristalliseert de zang volledig uit: het jong zingt als een vink. De zang blijft daarna altijd hetzelfde. Een jonge vink oefent en ontwikkelt in het voorjaar zijn zang door naar zichzelf te luisteren en dat eigen geluid te vergelijken met het geluid van volwassenen dat hij eerder heeft gehoord.

Een vink die in zijn eerste voorjaar doof wordt gemaakt, ontwikkelt een veel minder goede zang dan een horende vink. Hij produceert één harde toon, de geïsoleerde niet-dove heeft al allerlei verschillende toonhoogten en ritmen, maar mist de vinkenslag. Blijkbaar leren vinken in elk geval van anderen én van zichzelf.

Maar genen spelen wel degelijk een rol. Immers een jong wordt geboren in een wereld van geluid. Hij hoort allerlei andere soorten vogels. En uit die muur van geluid haalt hij de juiste zang en slaat dat op in zijn hoofd – hij is gepredisposeerd. Een jonge vink neemt liedjes of stukjes daarvan van de oudere over. Elke vink heeft gemiddeld drie of vier liedjes in zijn repertoire en tussen de repertoires van de afzonderlijke vinken is in een bepaald gebied een overlap te vinden. Vinken lijken van verschillende mannen te leren en stellen hun eigen repertoire samen. Een grote groep vinken heeft wel honderd liedjes in het totale repertoire. Een vink kan uit verschillende liedjes een nieuw liedje samenstellen. Het repertoire van een populatie vinken verandert dus. Een culturele evolutie. Het is belangrijk voor een vink om andere vinken als vink te herkennen.

Hij moet immers in paartijd collega-mannen als concurrentie herkennen en de vrouwen moeten weten op welke lokzang ze in moeten gaan. Een vink die een andere vink niet herkent – de mooie rode borst alleen blijkt niet genoeg – is gedoemd kinderloos te sterven. Een vink moet dus een breed repertoire als vinkenzang herkennen en ook breed leren kennen. Dat zegt vermoedelijk iets over de genen. Een zang zonder de karakteristieke vinkenslag, wordt door een andere vink niet als zogenaamde vinkenzang herkend.

Verder is het belangrijk en een voordeel voor een vink om een breed leervermogen te hebben. Immers, een vink met een breed leervermogen kan zich aanpassen als hij in een omgeving met uitsluitend "domme" vinken komt. Maar een "domme" vink, die temidden van de slimme belandt, begrijpt niet dat de zang van de slimme vinken óók vinkenzang is. Hij herkent ze niet.

Téveel kunnen leren is ook niet goed: een vink hoort vinks te zingen.

Jan Fekkes

De grote Zilverreiger

Foto: Anne van der Zijpp

Zeer regelmatig worden er in Polder Lappenvoort en het Oosterland Grote Zilverreigers waargenomen. Dat is met name in het winterhalfjaar het geval. Ook zien we deze vogels wel in de plassen bij Glimmermade. Enkele jaren geleden hebben er maandenlang twee geslaperen in de bomen van de oude legakker in de plas van het Friesche Veen. Overdag werd gefoerageerd in de genoemde polders.

De soort komt als broedvogel voor in zuidoostelijk Europa, maar inmiddels zijn in ons land sinds ongeveer 1991 ook enkele broedgevallen bekend, waaronder in het Zuidlaardermeer-gebied.

De Grote Zilverreiger (*Casmerodius albus*; ook *Egretta alba*) is ongeveer even groot als een Blauwe Reiger. Door zijn extreem lange hals lijkt hij in de verte groter dan de Blauwe Reiger, maar dat kan natuurlijk ook door zijn opvallende kleur komen: smetteloos wit. In de winter is de snavel helder geel en zijn de poten zwart. In de broedtijd krijgt hij mooie pluimveren aan

de staart en op de borst en verkleuren de tibia (deel van de poten boven de knie) in geelachtig rood en wordt de snavel vaak zwart. Het voedsel bestaat uit het reigermenu: kikkers, vissen, muizen, mollen. Hij is een echte oogjager.

De vestiging in Nederland begon in de Oostvaardersplassen. Ook in de Nieuwkoopse Plassen (Zuidholland) heeft de soort zich gevestigd en - zoals gezegd - in het Zuidlaardermeergebied en tevens in de Veenhuizerstukken bij Stadskanaal. In het Lauwersmeer en in de randmeren van de Veluwe, waar het hele jaar door Grote Zilvers worden waargenomen, zijn nog geen broedgevallen bekend.

Waarschijnlijk zijn er nog geen twintig broedparen in het hele land. Toch is het voorkomen als broedvogel een opvallend verschijnsel. Twintig jaar geleden ontbraken ze nog. Wel werden toen solitaire exemplaren waargenomen. Mogelijk is de vestiging het gevolg van de uitbreiding van de soort in de kerngebieden (Oostenrijk, zuidelijk Rusland, Kazakstan). Deze exemplaren overwinteren in het Middellandse-Zeegebied en in West-Europa, maar ook wel in Afrika, waar ik ze o.a. in Botswana heb gezien afgelopen zomer (!). Ook heb ik deze soort waargenomen in Oman. De sterk gelijkende *Ardea alba* is een Amerikaanse soort die zeer sterk gelijk op de *C. albus* (alleen de pootkleur tijdens de broedperiode is een determinatief kenmerk).

Men neemt aan dat onze broedvogels ook hier overwinteren. De waarnemingen in bovengenoemde polders kunnen dus Nederlandse zijn, maar evengoed overwintersaars uit Zuidoost-Europa. Het is van belang de soort te melden op onze waarnemingen data-base.

Anne van der Zijpp

Welke gans vliegt daar?

Het over komen van grote koppels ganzen in geordende groepen of in V-formatie wordt door hun luidruchtigheid door veel mensen opgemerkt. Ook in het donker hoort men ganzen soms vrij laag overvliegen en deze maken dan een kabaal van jewelste. Dit heeft vaak een oorzaak, maar daarover straks meer. Mij wordt vaak gevraagd welke soort gans is dit nou, want voor de meeste mensen is een gans een vogel die gak-gak roept en hierbij houdt enige kennis vaak op.

Het herkennen van vliegende ganzen is voor velen geen eenvoudige opgave, vooral als de kenmerken tegen een lichte lucht niet gemakkelijk te zien zijn. Wanneer de ganzen laag vliegen en vooral als er een laag sneeuw het licht weerkaatst, zijn de kenmerken vaak duidelijk te zien. In onze regio kan men hooguit vier soorten ganzen zien overtrekken, namelijk grauwe gans, kolgans, rietgans en kleine rietgans. Als de uiterlijke kenmerken niet voldoende zichtbaar zijn om de ganzen te determineren is het geluid nog bepalend, want niet elke gans roept hetzelfde.

De **grauwe gans** is de grootste van de trekkende ganzensoorten. Zijn grijze verenpak doet z'n naam alle eer aan. De snavel is opvallend groot en zo oranje als een winterwortel. Het geluid van de grauwe gans is het schorre gakkend dat we van de boerengans gewend zijn. De verwilderde boerengans wordt bij inventarisatie als soepgans beschreven. De grauwe gans komt met honderden over in geordende groepen of in V-formatie.

De **kolgans** heeft als duidelijk kenmerk de witte ring aan de basis van de rose snavel. Vanaf de grond heb je mooi zicht op de lichte borst met een patroon van onregelmatige zwarte dwarsstrepen en vlekken en duidelijke afgegrensde witte kont. De roep is tweetonig nasaal hoog en laag en klinkt als hiep-hiep-hoera. Trekt evenals de grauwe gans in linten of V-vormen.

De **rietgans** heeft een opvallende donkere kop en hals met een lichte buik die geleidelijk naar de kont verbleekt. De rietgans is tijdens de vlucht zwijgzamer dan de andere soorten ganzen, maar heeft een roep met uithalen lager dan van de kolgans. Vliegt ook in groepen, linten of V-formatie.

De **kleine rietgans** (10 cm kleiner) wordt in het algemeen als een ondersoort van de rietgans beschouwd. Heeft ook een donkere kop, maar de hals is lichter dan van de rietgans. De snavel is zwart met rose, terwijl die van de rietgans zwart is met een oranje-gele band, soms met wit aan de basis. Het geluid is een twee- of driedelig nasaal gakkend geluid, hoger

dan die van de rietgans. Vliegt in chaotische groepen. Hun broedgebied ligt in het noorden van Noorwegen. Ze nestelen in kolonies op rotsuitsteeksels van heuvels en rivieroeveren, maar ook wel in open toendra. De rietgans broedt meer in beboste streken.

De overige soorten trek ganzen die ons land aandoen, overwinteren veelal op kwelders of op de binnendijkse graslanden, zoals de brand- en rotgans. Tussen de al genoemde ganzen kunnen zich soms zeldzamere soorten bevinden zoals roodhalsgans, sneeuwganzen of dwergganzen. De Canadese gans en nijlgans die als siervogel in het verleden zijn ingevoerd, broeden thans in wilde staat in ons land.

Zo heeft een paartje dwergganzen, waarvan de herkomst onbekend is, bij het Esveen in Vries acht jongen groot gebracht. Soms verdwijnen de gansjes enige tijd uit het (voormalige) ven, om na enige weken plotseling weer aanwezig te zijn. Misschien zullen ook deze gansjes zich in de toekomst in wilde staat voortplanten. Dwergganzen lijken op een kleine kolgans met een veel kleinere helder rose snavel. Hun natuurlijk broedgebied zijn bergmeren op grote hoogte in het noorden van Noorwegen.

Waarom vliegen ganzen in V-formatie? Lange tijd dacht men dat ganzen elkaar uit de wind hielden, gelijk wielrenners dat ook plegen te doen. Onderzoek kan deze gedachte niet bevestigen en de slipstreamtheorie hebben we moeten laten varen. Nu denkt men dat de V-formatie de vogels de gelegenheid geeft om zowel zicht te houden op de voorgangers als op de route die ze goed kunnen inprenten voor latere vluchten. Ganzen vliegen niet op instinct, maar op basis van ervaring. Ganzen houden in de lucht dus oogcontact met elkaar, maar blijven ook door hun stem met elkaar verbonden. Na verstoring op grote hoogte (vliegtuigen) of lager (door jagers) of iets waarvan ze schrikken, valt de groep uit elkaar. Dan roepen ze zeer luid tegen elkaar tot de formatie zich heeft hersteld. Dus ook als het donker is raakt de koers wel eens kwijt. Dan ontstaan in de lucht hele discussies, maar al kibbelend worden deze spoedig weer opgelost.

Meindert van Nieff

STEENUILEN in onze omgeving

In Nederland nadert de Steenuil aan de noordrand van zijn verspreidingsgebied. Het is een standvogel bij uitstek, die karakteristiek mag heten voor coulisselandschappen met veel houtwallen, overhoekjes, boomgaarden en verspreid staande, liefst oude boerderijtjes met openingen -waarbinnen hij beschutting kan vinden en broeden- en een erf met beplanting

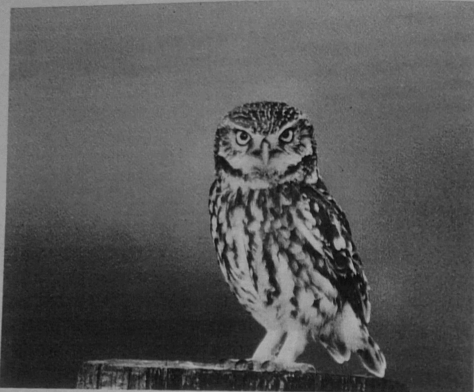

Foto: Anne van der Zijpp

In aaneengesloten bosgebieden en open weidegebieden ontbreken ze. Onze omgeving en dan met name het zuidelijk deel is dus een buitengewoon geschikt biotoop voor dit interessante mini-uiltje. Meer naar het zuiden (Frankrijk en Spanje bijvoorbeeld) is de Steenuil een echte steenuil: daar houdt hij zich op in ruïnes en steenhopen. De Steenuil is veel minder een nachtvogel dan andere uilen. Overdag zit hij vaak te zonnen en ook jagen gebeurt wel overdag, zeker als er jongen zijn. Het meest actief echter is hij toch 's nachts. Het voedsel is gevarieerd, maar zijn stapelvoedsel bestaat uit regenwormen en verder staan muizen, ook de grotere (Veldmuis), grote insecten (Meikevers) en kleine vogels, kikkers en hagedissen op het menu. Tot voor kort dacht men dat jonge Steenuilen heel dicht in de buurt van de ouderlijke nestplaats bleven, maar door ringgegevens is deze opvatting deels verlaten. Men heeft Steenuilen tot wel 600 km van hun geboortegrond teruggevonden. De meeste echter zullen in de buurt een eigen territorium zoeken.

Het inventariseren gebeurt met geluidsapparatuur. In maart worden de mannetjes actief en dan reageren ze (meestal, maar dat kan van avond tot avond verschillen) op een afgespeelde opname van een territoriumroep. Het is dan echter nog een hele toer om de broedplek te vinden. In onze omgeving broedden tot de jaren '80 nog talrijke paartjes; daarvan zijn er naar schatting maar enkele over. We kennen hier drie à vier territoria, waarvan slechts één regelmatig jongen had. Had, want deze uil zat afgelopen jaar zonder partner. Op een andere plek in de nabijheid zijn enkele jaren geleden vier jongen doodgereden toen ze op de weg belandden. Jonge Steenuilen zijn onhandige scharrelaars die uit het nest vallen en niet meer terug kunnen. De ouders voeren ze wel door op hun gebedel af te komen, maar eenmaal op de grond beland, zijn ze natuurlijk zeer kwetsbaar voor katten. Steenmarter. Buning en Hermelijn. Velen verdrinken ook.

De terugloop zien we over het hele land. Ook in de kerngebieden (de grote rivieren en het oosten en zuiden van ons land) is de achteruitgang opvallend. Drenthe is in 25 jaar tijd van binnen vrijwel helemaal "leeggelopen" wat deze soort betreft. Restpopulaties zijn zo kwetsbaar geworden dat ook die op termijn naar men vreest zullen verdwijnen. Dat gevaar lopen onze Steenuiltjes dus ook.

Hoewel men enkele oorzaken voor deze terugloop aan kan wijzen (drukker verkeer, meer bebouwing, verdwijnen van biotoop, tot woonstee verbouwde boerderijtjes), blijkt de neergang ook daar waar die oorzaken nauwelijks een rol spelen. Bij ons bijvoorbeeld.

We zullen ze dus een handje moeten helpen. Overal in de Steenuilen-gebieden worden tegenwoordig speciale kasten geplaatst. Zo heeft de Vogelwerkgroep er zo'n zeven geplaatst. Particulieren hebben er ook een aantal weggezet. Dit heeft tot nu toe nog geen merkbaar resultaat opgeleverd.

We zullen als werkgroep nog eens preciezer moeten inventariseren en mogelijk nog meer kasten plaatsen. Of dat wat zal opleveren, moet de tijd leren.

De afspraak met STUD (Steenuilenwerkgroep Drenthe) is dat over de hele provincie te doen.

Pas als de terugloop heel helder in kaart is gebracht, de restpopulaties overal bekend zijn, kan onderzoek worden gedaan naar inteelt. Van Steenuilen is namelijk bekend dat er ook binnen de familie gepaard wordt en dat dit op termijn leidt tot verandering in de DNA-ketens, waardoor de dieren minder weerstand hebben tegen ziekte. Het Biologisch Centrum van de RUG zal dit onderzoek uitvoeren. Het initiatief zal echter liggen bij de STUD, kortom werk aan de beschermingswinkel.

Anne van der Zijpp

Het verhaal van de WINTERKONING en de UIL

De Winterkoning is een heel klein vogeltje dat ook in de winter met krachtig stemgeluid z'n liedje kan laten horen. Zijn naam is tevens verweven met de Griekse sage over de koningkeuze. De vogels zouden diegene tot koning kiezen die het hoogste kon vliegen. Hoewel het er naar uitzag dat de arend dit zou winnen, had het Winterkoninkje - zoals we hem graag noemen - zich ongemerkt op de rug van de grote vogel genesteld en was hij, toen de arend hoog genoeg dacht te zijn, daar bovenuit gevlogen, zodat het kleinste vogeltje koning moest worden. Vele vogels namen daar geen genoegen mee en ze vonden nu dat een koning ook het diepst in de aarde moest kunnen komen. Het Winterkoninkje dook in een muizenhol en bleek hiermee opnieuw te hebben gewonnen. Nu werd een uil bij het muizengat geposteerd om het Winterkoninkje te beletten er eventueel 's nachts uit te komen. De uil viel echter in slaap, het Winterkoninkje vloog weg en werd vervolgens tot koning uitgeroepen. 'Dit muisje had nog wel een staartje' voor de uil. Hij werd door andere zangvogels uitgejouwd, durfde zich overdag niet meer te vertonen en gaat sindsdien alleen 's nachts op jacht. Maar ook het Winterkoninkje bleef op zijn hoede en sluipt sindsdien verdekt door dicht kreupelhout.
(In deze sage is aanvankelijk het Goudhaantje de hoofdfiguur geweest vanwege diens goudgele kruin, welke hem van nature staat als een koningskroon)

Overgenomen, met kleine wijzigingen, uit: De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis. Henk Blok en Herman ter Stege. Tweede verbeterde druk: 2000.

Planning: IVN-vogelreis naar het Elbe-dal

Als alles meezit ben ik van plan voor het IVN een vogelreis te organiseren naar het Elbe-gebied in Duitsland, daar waar enkele jaren geleden een hevige overstroming is geweest.
Het plaatsje heet Gartow en de dichtstbijzijnde grotere plaats is Dannenberg. Het ligt iets oostelijk van de Lüneburger Heide. De camping ligt in het gehucht Laasche. In de buurt is ook een hotelletje dat gezellig, ouderwets, sfeervol en goedkoop is.
Het gebied is zeer rijk aan verschillende biotopen. Het rivierdal met nog echt oobos met diverse soorten spechten, natte hooilandjes waarop we Kraanvogels met hun jongen kunnen zien, moerasbos met diverse zangers waaronder Buidelmees en Grote Karekiet (en aan de voormalige Oostduitse kant schijnt ook de Krekelzanger voor te komen), in een van de moerassen broedt ook de Zwarte Ooievaar, droge overhoekjes met Grauwe Klauwier en Sperwergrasmus (jawel!), heideresten met Grauwe gors en Duinpieper. Zwarte en Rode Wouw hebben er broedterritoria. Talrijke singels herbergen vele Nachtegalen en de bij ons zo goed als uitgestorven Ortolaan. Paapje en Gele kwikstaart zijn er gewoon. Ook een Noordse nachtegaal werd gehoord toen ik dit gebied vorige jaar in midden mei bezocht met Avifauna Groningen. Er werden die week in enkele dagen 140 soorten gescoord. Elke dag hadden we Zeearenden boven de camping. Kramsvogel, Vuurgoudhaan, Kurfmees, Wielewaal en Europese kanarie broedden er.
Naast de vogels zijn er ook voor ons zeldzame planten. Boomkijkers en Roodbuikpadden laten 's avonds hun prachtige gezang horen. Vlak achter de camping ligt een beverdam. Wie zich rustig houdt kan ze vanaf een bruggetje zien zwemmen.
Dit paradijs ligt maar 5 uurtjes autorijden bij ons vandaan.

Hoe doen we dat: wie mee wil meldt zich bij mij aan en geeft aan of men wil kamperen of het hotel wil boeken. Men bespreekt zelf: ik verstrek de adressen.
Tijdstip: ik denk aan de Pinksterperiode (4-11 juni). Rijden op zondag heeft heel veel voordelen, want ook de zaterdag is druk.
Afstand: nog geen 500 km.
Route: Over Hamburg of over Uelzen/Lüchow (= Bremen-Hannover).
Routebeschrijvingen verkrijgbaar.

Kosten: dat is afhankelijk van de accommodatie. Ik betaalde vorig jaar voor een week met mijn busje € 83. Het hotel in Pevestorf was zo'n €22 p.p.p.d. Programma: in gezamenlijk overleg. Er kan gewandeld en gefietst worden. In Gartow zijn fietsen te huur en kaarten van het gebied te koop. Over de Elbe liggen twee pontjes die op een dagtocht in de voormalige DDR

Foto: Anne van der Zijpp

gemakkelijk op een dag te ronden zijn. In Schnackenburg is het Grenzlandmuseum met veel informatie uit de tijd van de koude oorlog.

Aantal deelnemers: minimaal 8, maximaal 16.

Als er voldoende belangstelling is, kan er op korte termijn een informatieavond worden belegd en kunnen er afspraken gemaakt worden. De pinksterperiode is wel drukker dan gewoon, zeker nu die dit jaar verder in de tijd ligt. Vorig jaar was het boeken van de accommodatie geen probleem.

Website: www.camping-laasche.de Men kan hier informatie en beeldmateriaal over het gebied lezen en zien en tevens per email boeken. Anne van der Zijpp; 050-3096970; avdzijpp@home.nl

OP ZOEK NAAR DE LEIJENLOOP (1)

De zuidelijke verkenning op woensdag 4 januari 2006

Sinds haar oprichting in december 2001 is de Werkgroep Natuurlijke Historie van Stichting OI Eel bezig met de voorbereidingen van een boekwerk over de natuurlijke geschiedenis van de voormalige gemeente Eelde. Alle leden zijn tevens lid van de Afdeling Eelde-Paterswolde van het IVN; er bestaat een duidelijke wisselwerking. In het kader van het zichzelf gestelde doel hebben zich vanaf 2002 allerlei zaken voorgedaan: vergaderingen (elke maand), lezingen (gemiddeld drie per jaar), besprekingen met derden (regelmatig) en verkenningen binnen de voormalige gemeentegrenzen.

In januari 2006 betrof dit een tweetal 'expedities' m.b.t. de Leijenloop, een kleine stroom ten westen en noorden van Paterswolde. Op woensdag 4 januari togen Johannes (Joop) Arends, Ynze de Boer en Cathrinus Schaafsma naar de ingang van De Braak voor de zuidelijke verkenning. In de camper van Joop Arends werd te midden van veel kaartmateriaal als gast Jan ten Pas (Werkgroep Historie) begroet. Precies een week later voerden de drie eerstgenoemden een tweede -noordelijke- verkenning uit, nu vanuit Onlandseweg 33, de woning van Joop Arends.

Men start op 4 januari aan de oostkant van De Braak op het zogenaamde Braaks(ter)pad, ook wel Nieuwpad genaamd. Dat is het fietspad, dat de afgesneden bocht van de Hoofdweg (sinds 1937) en Vennerstraat met elkaar verbindt. In dit betegelde pad zit een duidelijke knik en het is juist daar, waar de Leijenloop, komend uit zuidelijke richting aan de oostkant van het Nieuwpad, onder een hoek van 90 graden De Braak induikt. Zo staat het althans op het minuutplan (sectiekaart B2) uit 1818-1824 (later onderdeel van de Kadastrale Atlas van Drenthe 1832; deel IV: Eelde).

Wij lopen het Nieuwpad verder af en bereiken niet ver van de Vennerstraat het water, dat komend uit het oosten eveneens loodrecht op de loop langs het pad staat. Deze kunnen wij op de kaart terugvinden tot aan de Hoofdweg ter hoogte van De Drieluik. Dit stuk van de Leijenloop loopt kaarsrecht achter de noordelijke bebouwing van de Vennerstraat langs en heeft tot voor kort als afwatering richting Nieuwpad gefunctioneerd. Tot voor kort, want vlak bij de Vennerstraat blokkeren momenteel twee houten 'schuttingen' achter het pand Vennerstraat 11 de doorvoer.

Binnen het minuutplan treffen wij op sectiekaart C2 een brede -door C.S. blauw ingekleurde- blauwe streep aan aan de oostkant van de latere Hoofdweg, toen Boerdijk geheten. Deze loopt van het kruispunt met Vennersteeg en Lange Jammer (later Vennerstraat en Duinstraat) tot de huidige splitsing bij De Kei (Hoofdweg - Burg. Legroweg), eertijds de uiterste noordpunt van het Grootte Veen. Dit lag tussen de huidige Schoollaan en Veenweg aan de westzijde en de weg van Paterswolde naar De Punt (nu Bähler-Boermalaan, Vosbergerlaan en Weeakkerweg) aan de oostkant, een zeer grote veenlens (sectiekaart D1) ten noorden van het Hakenkampsveen (nu vliegveld; sectiekaart D2).

Het gebied tussen kruispunt (noord) en splitsing (zuid) heet Zandvoort. Dat zou erop duiden, dat hier een voorde, een doorwaadbare plek, door een water (stroom) op zandgrond is geweest. Hiervoor komen twee locaties in aanmerking. In de eerste plaats het huidige kruispunt Hoofdweg-Vennerstraat-Duinstraat. Immers, op de sectiekaarten B2 en C2 van 1832 ontbreekt een stuk 'blauwe streep'. Ook komt de huidige splitsing Hoofdweg-Burg Legroweg ervoor in aanmerking. Het is, althans volgens Ten Pas in het Eelder horecaboek, heel wel mogelijk, dat men pal ten noorden van het Grootte Veen een dam in de afwatering noordwaarts heeft aangebracht. Hiervan zou het toponiem Boerdijk, lopend van Novastraat tot Meerweg, getuigen, een door mensenheden gemaakte verhoging nabij het veen dwars door de natuurlijke afwatering heen.

Om het water in het veen niet te laten stagneren was een nieuwe waterleiding nodig. Dat is zijns inziens het Nieuwe Diep, lopend van de Vosbergertaan in oostelijke en noordelijke richting naar de Eelder Schipsloot, die nu uitmondt in het Noord-Willemskanaal, eertijds in de Oude Aa (sectiekaart D2). Duidelijk is mijns inziens wel, dat het water langs de Hoofdweg in het gebied Zandvoort een rechtgetrokken c.q. gegraven 'lede' betreft, die ook kaarsrecht naar en langs het Nieuwpad loopt. De Braak in.

Of wij hier echt te doen hebben met het begin van de Leijenloop, moet ons inziens dus betwifteld worden. Aannemelijker is, dat aan de westrand van de Nieuwe Akkers, een hele duidelijke verhoging (zandbult) in het landschap, een stroompje heeft gelopen, dat de 'slag' in de Vennersteeg (nabij het vml. schooltje, nu het Jagershuis en er tegenover de vroegere groentenzaak Ubels) in noordelijke richting kruiste en in de loop der tijd langs het Nieuwpad is rechtgetrokken. De 'lede' (leiding) uit het zuiden (Zandvoort) en oosten (noordkant Vennerstraat) en het oude stroompje kwamen pal 'boven' het schooltje bij elkaar.

Deze theorie wordt versterkt door het feit, dat aan de westkant van de Nieuwe Akkers nog resten aanwezig zijn van een soortgelijk beekje. Deze stroomde van de Novastraat (Oude Hof c.q. Oude Hol) noordwaarts achter de huidige bebouwing aan de oostkant van de Hoorweg langs en dook nabij de tegenwoordige zuidelijke toegang van De Braak aan de noordzijde van de Vennerstraat het aangelegde park De Braak in. Ik heb in 1971-1973 gewoond in het pand Hoorweg 203. De achtertuin hiervan grensde aan deze 'sloot', die duidelijk geen sloot, maar een beek was, mijns inziens de westelijke begintak van de Leijenloop. Helaas is het stuk tussen bovengenoemde tuin en Vennerstraat gedicht, alleen perceelscheidingen wijzen ons de weg.

In De Braak blijkt de westelijke tak maar moeilijk te volgen. De grote zuidelijke vijver en het voormalige hertenkamp spelen ons parten. Maar bij het boswachtershuis hebben wij die tak weer te grazen. Hij loopt langs de westkant van huis en tuin nabij en zelfs in de noordelijke vijver naar de 'berg' tussen vijver en Wieringa'slaan (later Baaslaan genoemd). Vroeger kwam hier ook de oostelijke tak uit. Met het zand uit het noordelijk deel van de vijver, leert ons het minuutplan, heeft men de Leijenloop alhier gedicht... Verder heeft het huidige hoofdpad, d.w.z. het gedeelte tussen de latere noordelijke hoofdingang (met poort) tot het boswachtershuis, roet in het eten

c.q. (ook) zand in het water gegooid. Is op de kaart uit 1832 de oostelijke tak door het bos duidelijk aangegeven, nu resten daarvan slechts stukken.

Teruglopend naar ons beginpunt, de knik in het Nieuwpad, blijkt, dat de oorspronkelijke waterleiding heden ten dage verdwijnt in de vijver, niet ver van de gerestaureerde kettingbrug. Een bypass zorgt er echter voor, dat de afvoer in noordwestelijke richting gehandhaafd blijft. Sterker nog, helemaal aan het einde van het fietspad, bij de zuidmuur van Inter Project, is een twee bypass door het bos, niet ver van de (ook al gerestaureerde) poort-met-hek te reconstrueren. De eerste bijpas volgt de oost- en noordgrens van een akker uit 1832. Aan de noordzijde hiervan lag een smal strookje bos, thans gelegen tussen de twee bijpassen. De noordelijkste kunstarm loopt nu op de grens van bos en weiland, van De Braak en Boeredijkskamp, richting vleermuiskeider, vijverberg en Wieringa's laan.

Hier komen de twee takken samen en stroomt de Leijenloop als éénling verder noordwaarts naar het Hesselinksbos door weilanden en tuinbouwgrond. De piepkleine rivier wordt nagestaard door de hydrologische resten van de oude borg, die halverwege de Wieringa'slaan heeft gestaan. In het land is o.a. nog een plas zichtbaar, in werkelijkheid een uit zijn voegen geraakt deel van de omgrachting. Men verwarre deze waterrechtshoek niet met de loop zelf. Deze ligt westelijker, kruist de voormalige Leijendijk (tussen Hoorweg 213 en De Rusthoek aan de Hoofdweg) en koerst daarna aan op Hesselinkslaen en -bos. (Wordt vervolgd)

Cathrinus Schaafsma

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Van de auteur:

- * Ballade van de Zuidwesthoek en andere gedichten over Eelde en omgeving. Eelde, CS, oktober 1980. Leijenloop.
- * Brinkhoven en andere gedichten over Eelde en omgeving. Eelde, CS, augustus 1982. Achter De Braak. "Olborg".
- * Oude benamingen in Eeldenwoide, Paterswolde en Eelde. Eelde, Dorpsklanken, augustus 1985.
- * Kadastrale Atlas van Drenthe 1832: Deel IV: Eelde. Assen, Stichting Kadastrale Atlas, 1987. Sectiekaarten B2 (Paterswolde), C2 (Oosterbroek), D1 (De Esse) en D2 (idem).
- * Tussen Oude Aa en Leijenloop: stroompjes, landhuizen, lanen en schipsloten (historisch-geografische bespiegelingen naar aanleiding van een lezing). Kontakt 14 (2003) nr. 3, juni, blz. 778-83.
- * Van Oude Aa tot Leijenloop. Historisch-geografische bespiegelingen. Eelde, Stichting OI Eel, juli 2003.
- * Leijenloop, een piepkleine rivier in Paterswolde. Kontakt 17 (2006) nr. 2, mei (in voorbereiding).
- * (met Jan ten Pas; eindredactie) Drie eeuwen HORECA in Eelde. Over tappers, kasteleins, herbergiers en logementhouders. Eelde / Rolde, Historische Vereniging OI Eel / Servo, mei 2005. Café Zandvoort (Santfoort), blz. 92-93.

Sil's Mode

Voor trendgerichte kleding

Hoofdweg 202F - 9765 CK Paterswolde
Tel. (050) 309 56 46

Arends Coiffures

HAIR DESIGN

Hoofdweg 217, 9765 CG Paterswolde, 050 - 309 45 50

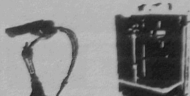
galerie 'de bun'

tonnis en alian de boer
paasveen 1
9496 ta bunne
telefoon 050-309 18 84

e-mail: a.t.de.boer@freeler.nl
www.galeriedebun.nl

- gas- en gevekkachels
- sanitaire installaties
- loodgieterswerk
- centrale verwarming
- elektriciteitswerken
- constructiewerken
- dakbedekking
- dealer Gazelle fietsen
- heftruckverhuur

Hoofdweg 92 Eelde tel: 050 309 11 71 www.muldereelde.nl

Bestuur IVN Eelde/ Paterswolde

(voor afdeling Vries zie voor in omslag binnenzijde)

* Vera Troost-van Dalen
Hortensiaweg 3
9765 HA Paterswolde	voorzitter
e-mail : ivn.eelde@planet.nl
tel. 050-3090989
* Agaath AB-van Zanten
Goudsbloemweg 32
9765 HS Paterswolde	secretaris
e-mail: agaath.ab@planet.nl
tel. 050-3093113
* Willem Zandt
Burg. J. G. Legroweg 19
9765 AD Paterswolde	penningmeester
e-mail: wzandt@uwnet.nl
tel. 050-3094264
* Cor Kerstens
Hoofdweg 58d
9761 EJ Eelde	lid
e-mail: c.kerstens@hetnet.nl
tel. 050-3093373

Werkgroepen en contactpersonen:

Bomen, ruimtelijke ordening en milieu:	Agaath AB	3093113
Tentoonstellingen en publiciteit:	Cor Kerstens	3093373
Planten:	Vera Troost	3090989
Vogels:	Anne van der Zijpp	3096970
Jeugd:	Agaath AB	3093113

Onze werkgroepen bestaan uit de volgende medewerkers:

Vogels:	A. v.d. Zijpp, S. Rienks, P. Feenstra, J. Meeder, W. Zandt, E. v. Bruggen, H. Boerma, M. Hols, B. van Maanen, J. Poel, L. Stockmann
Planten:	V. Troost, T. v. d. Berg, Y. de Boer, F. Nijdam, I. Botta, L. Bierdrager
Publiciteit:	C. Kerstens, T.v.d. Berg, Y. de Boer, L. Stockmann.
Brom:	A. AB, J. Eilander, N. Reddingius, M. de Boer, Y. de Boer.
Jeugd:	A. AB, T. v. d. Berg, J. Eilander, F. Nijdam, N. Smeenge, G. Rietema, M. de Boer, A. Zoon, A. Pot, A.v.d. Bank, R. Oomen.
Natuurlijke historie:	Combinatie OI Eel/IVN Secretaris: J. Eilander
Distributie Groen:	Lideke Jorritsma
Webmaster:	Herman Boerma
Site:	www.ivneelde.nl
e-mail:	hboerma@home.nl